

RAPORT

privind evoluția
social - economică
a Republicii Moldova
în trimestrul I 2025

MINISTERUL DEZVOLTĂRII
ECONOMICE ȘI DIGITALIZĂRII AL
REPUBLICII MOLDOVA

Chișinău 2025

Cuprins

Sumar executiv	2
1. Sectorul real	5
1.1. Produsul Intern Brut.....	5
1.2. Industria	6
1.3. Agricultură	8
1.4. Transport.....	9
1.5. Comerțul intern de bunuri și servicii	10
1.6. Investiții în active imobilizate	11
2. Sectorul monetar	14
2.1. Inflația.....	14
2.2. Cursul de schimb și piața valutară.....	17
2.3. Indicatorii monetari.....	18
3. Finanțe publice	21
3.1. Bugetul public național	21
3.2. Datoria de stat administrată de Guvern	23
4. Sectorul extern	24
4.1. Balanța de plăți externe	24
4.2. Comerțul internațional cu mărfuri.....	24
5. Sectorul social	36
5.1. Piața muncii.....	36
5.2. Remunerarea muncii	39

Sumar executiv

În I trimestru al anului 2025, economia Republicii Moldova a continuat să resimtă efectele provocărilor structurale și ale factorilor externi, înregistrând scăderea PIB de 1,2%. Evoluția negativă a PIB-ului față de anul precedent a fost influențată în principal de contracția industriei prelucrătoare, care s-a confruntat cu provocări majore în sectorul energetic, și agriculturii – afectată de consecințele secetei. În acest context, deteriorarea balanței comerciale (creșterea diferenței dintre importuri și exporturi) a exercitat, de asemenea, un impact negativ asupra PIB-ului. Pe de altă parte, investițiile au înregistrat un avans semnificativ de 16%, contribuind pozitiv la dinamica economică, deși insuficient pentru a compensa declinul din celelalte sectoare – rămânând totodată un factor esențial pentru creșterea viitoare. De menționat este și evoluția consumului privat, care a crescut cu 6,3%, oferind un impuls solid cererii interne.

Producția industrială a scăzut cu 1,2% în trimestrul I 2025 față de trimestrul I 2024, principalul factor fiind declinul industriei prelucrătoare (-2,9%). Ramurile industriei componentelor auto se mențin în declin: fabricarea echipamentelor electrice (-21,6%) și fabricarea pieselor și accesoriilor pentru autovehicule (-11,8%), precum și industria alimentară (-17,4%), determinată de scăderea continuă a producției de ulei de floarea soarelui (-77%). Pe de altă parte, principalele ramuri care au crescut și au influențat pozitiv sunt: fabricarea de echipamente de măsură, verificare, control (+63,4%), repararea articolelor fabricate din metal, mașinilor și echipamentelor (+36,1%), industria construcțiilor metalice (+28,5%), fabricarea încălțămintei (+21,1%) etc.

Volumul producției agricole a scăzut cu 9,5% în trimestrul I 2025 față de aceeași perioadă a anului trecut, atingând 2,1 miliarde lei (în prețuri comparabile). Declinul a fost determinat în principal de reducerea producției animaliere cu 10%, aceasta reprezentând 97,4% din volumul total al producției agricole în această perioadă. Scăderea producției animaliere a fost cauzată, în special, de reducerea efectivului de porcine, care a înregistrat un declin de 18,9%, această reducere fiind cauzată preponderent de infectarea cu Pesta Porcină Africană.

În primul trimestru al anului 2025, comerțul cu amănuntul a crescut cu 3,3% față de aceeași perioadă din 2024, semnalând o ușoară revigorare a consumului de bunuri de larg consum, susținută de o cerere stabilă din partea gospodăriilor. În același timp, serviciile prestate populației au avansat cu 10%, indicând o revitalizare a cererii pentru servicii personale și recreative, pe fondul unei încrederi sporite a consumatorilor și al unei posibile reorientări a comportamentului de consum către servicii.

Comerțul cu ridicata s-a redus cu 2%, sugerând o posibilă scădere a cererii intermediare sau o încetinire a activității comerciale între companii, pe fondul stocurilor acumulate sau al unei cereri finale mai slabe. În contrast, serviciile furnizate companiilor au crescut cu 7,6% față de aceeași perioadă a anului precedent, reflectând o intensificare a activității economice în sectorul corporativ și o cerere sporită pentru servicii specializate, asociată cu investiții, digitalizare și extinderea operațiunilor.

În trimestrul I 2025, cererea pentru serviciile de transport a evoluat diferit pe segmente: numărul pasagerilor transportați a fost în creștere cu 10,3%, în timp ce volumul mărfurilor transportate a înregistrat o scădere de 1,6% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Investițiile private se mențin în creștere constantă. În I trimestru al anului 2025 volumul investițiilor în active imobilizate s-a majorat cu 23,9%, însumând 6,3 mld. lei. Investițiile proprii ale agenților economici au înregistrat o creștere cu 26,8%, datorită promovării politicilor de stimulare a investițiilor. Au fost în creștere și investițiile finanțate din credite și împrumuturi interne (în creștere de circa 2 ori), din bugetul public național (+5,1%) și din sursele fondului rutier (+4,3%). Totodată, rămân în diminuare investițiile finanțate din credite și împrumuturi externe (-32,2%), precum și investițiile finanțate din străinătate (-20%).

Presiunile inflaționiste se accentuează. Rata inflației anuale (martie 2025 față de martie 2024) a constituit 8,8%, depășind intervalul de variație al țintei inflației stabilite de BNM (5% +/- 1,5%). Seceta din vară, majorarea în luna ianuarie a tarifelor la energie electrică și încălzire centralizată au fost factorii principali cu efect pro-inflaționist.

Leul moldovenesc s-a depreciat față de Euro și s-a apreciat față de dolar SUA. În martie 2025 moneda națională a marcat o depreciere de 0,7% față de Euro în termeni nominali (de la 19,31 lei pentru 1 Euro la 01.01.2025 până la 19,45 lei la 31.03.2025). Față de dolarul SUA, leul moldovenesc s-a apreciat cu 0,7%. Stocul activelor valutare de rezervă ale BNM la sfârșitul lunii martie 2025 a atins 5050,9 mil. Euro (asigurând circa 5 luni de import), micșorându-se cu 3,7% comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2024 și fiind în creștere cu 1% - față de situația la 29.03.2025.

Creditarea a înregistrat o creștere semnificativă pe parcursul primului trimestru 2025, impulsivă în principal de diminuarea ratelor dobânzilor. Acest factor a stimulat cererea pentru credite, astfel încât în luna ianuarie-martie 2025 creditele noi au înregistrat majorare cu 44,5% față de perioada similară a anului 2024, fapt ce a determinat creșterea cu 34,6% a portofoliului de credite. Concomitent, pe fondul majorării dobânzilor la depozite, volumul depozitelor noi atrase la termen s-a majorat cu 13,4%. Totodată, BNM, ca răspuns la creșterea presiunilor inflaționiste a întreprins unele măsuri de înăsprire a politicii monetare, astfel, majorând rata de bază până la 6,5% (+3 p.p.).

Situația finanțelor publice în trimestrul I 2025 indică o reducere a deficitului bugetar, rezultat al unui ritm mai accelerat de creștere a veniturilor bugetare față de cel al cheltuielilor. Veniturile totale ale Bugetului public național au atins aproximativ 29,2 miliarde de lei, înregistrând o creștere nominală de 15% comparativ cu trimestrul I 2024. Această majorare a fost determinată, în principal, de creșterea încasărilor din impozite și taxe aplicate mărfurilor produse și serviciilor prestate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și celor importate, dar și de creșterea veniturilor salariale. În același timp, cheltuielile bugetare au crescut cu 11,3%, ajungând la circa 30,8 miliarde de lei. Cele mai mari alocări au fost direcționate către domeniile sociale: protecția socială, educație, și ocrotirea sănătății. Astfel, deficitul bugetar a fost aproximativ -1,7 miliarde de lei (2,3% în raport cu PIB).

Datoria de stat administrată de Guvern se menține în creștere, dar rămâne la un nivel sustenabil. În trimestrul I 2025 soldul datoriei de stat a atins nivelul de 123 mld. lei și a înregistrat o majorare cu 16,3% comparativ cu aceeași dată din anul precedent. Datoria de stat internă a însumat 46,7 mld. lei, în creștere cu 11% și datoria de stat externă – 4,2 mld. dolari SUA (76,7 mld. lei), care a sporit cu 17%. Deși datoria de stat administrată de Guvern s-a majorat pe parcursul anului 2024, aceasta rămâne la un nivel sustenabil.

Deficitul contului curent al balanței de plăți externe s-a deteriorat. Restabilirea cererii interne și micșorarea continuă a remiterilor primite din străinătate au condus la creșterea de 2,3 ori a deficitului contului curent al balanței de plăți în ianuarie-martie 2025, atingând 1 mld. dolari (25,8% în raport cu PIB). Apropierea de zona conflictului și situația complicată din regiune au afectat volumul remiterilor personale primite din străinătate, care s-au diminuat cu 5%, constituind 411,3 mil. dolari (10,4% raportat la PIB). Concomitent, intrările de investiții străine directe au fost în creștere de 2,3 ori față de 3 luni 2024, datorate în mare parte profiturilor reinvestite.

Exporturile au înregistrat o scădere semnificativă, influențată în principal de reducerea cererii externe. În trimestrul I 2025, exporturile au însumat 811,5 milioane dolari SUA, în scădere cu 11,9% față de aceeași perioadă 2024. Principalii factori care au contribuit la această involuție au fost cererea externă slabă și diminuarea potențialului de export. Totuși, aproape jumătate din această scădere este atribuită reducerii reexporturilor cu 16,4%, în timp ce exporturile autohtone s-au diminuat cu 10,7%. În paralel, creșterea cererii interne a determinat o majorare a valorii importurilor, care a atins 2549,1 milioane dolari, marcând o creștere de 18,3% în trimestrul I 2025. Importurile au fost de 3,1 ori mai mari decât exporturile, iar gradul de acoperire a importurilor prin exporturi

a fost de doar 31,8%. Drept urmare, soldul negativ al balanței comerciale s-a adâncit cu 40,9%, comparativ cu cel înregistrat în perioada respectivă din anul 2024.

Câștigul salarial mediu lunar brut a înregistrat o creștere de 1,7% în termeni reali. În trimestrul I 2025, acesta a atins 14567,5 lei pentru un salariat din economia națională, marcând o majorare de 10,6% față de perioada similară a anului 2024 în termeni nominali și cu 1,7% - în termeni reali. Exprimat în valută străină, câștigul mediu lunar echivalează cu aproximativ 750 de euro sau 789 de dolari SUA. În sectorul bugetar, câștigul salarial mediu lunar a fost de 12810,5 lei, în creștere cu 13,2% nominal și 4,1% real. În sectorul real al economiei, acesta a ajuns la 15178 lei, înregistrând o majorare de 9,8% în termeni nominali și 1% în termeni reali.

Mărimea medie a **pensiei lunare** la 01.04.2025 a constituit 3988,16 lei și s-a majorat cu 7,7% (în termeni nominali) față de aceeași dată a anului 2024.

Cererea pentru forța de muncă a scăzut în 3 luni 2025, ca urmare a reducerii activității economice în anumite sectoare. Numărul populației ocupate a fost de 772,7 mii persoane, înregistrând o diminuare cu 84,1 mii (-9,8%) față de 3 luni 2024. Rata de ocupare a fost de 39,1%, în scădere cu 3,7 puncte procentuale. Cele mai semnificative scăderi ale numărului de persoane ocupate s-au înregistrat în transporturi, agricultură și construcții.

Numărul șomerilor, estimat conform definiției Biroului Internațional al Muncii (BIM), în trimestrul I 2025 a fost de circa 35,2 mii persoane și s-a diminuat cu 11,5% comparativ cu trimestrul I 2024 (39,7 mii pers.).

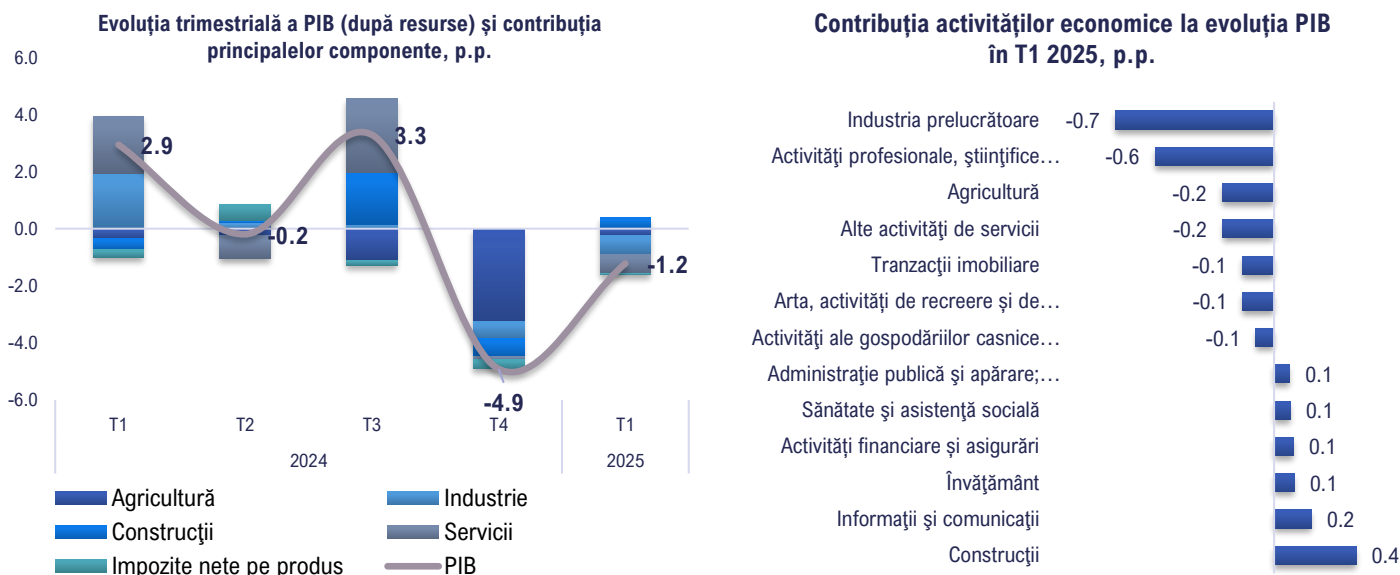
Rata șomajului (ponderea șomerilor BIM în forța de muncă) a constituit 4,4%, fiind la nivelul trimestrului I 2024.

Numărul **șomerilor înregistrați** la oficiile forței de muncă în ianuarie-martie 2025 a constituit circa 5,5 mii persoane și a fost în creștere cu 5,3% față de perioada similară a anului 2024.

1. Sectorul real

1.1. Produsul Intern Brut

PIB s-a diminuat cu 1,2% în trimestrul I 2025, determinat de adâncirea deficitului comercial. Economia Republicii Moldova traversează un context regional complex, marcat de reducerea cererii externe, impactul prelungit al războiului din Ucraina și o criză energetică, care s-a resimțit puternic în primele luni ale anului curent.

Sursă: Biroul Național de Statistică

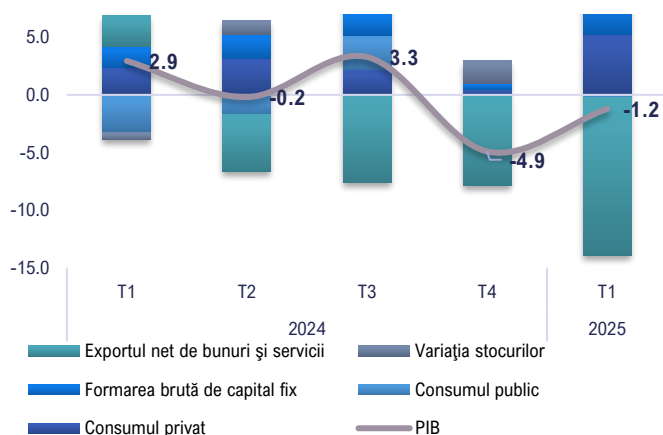
Din punct de vedere al producției, industria prelucrătoare și activitățile profesionale, științifice și tehnice sunt două sectoare a căroră diminuare au generat cel mai negativ impact asupra PIB. Valoarea adăugată brută (VAB) creată în sectorul manufacturier (cu o pondere de 7,4% în PIB) a descrescut cu 8,7%, fiind puternic influențat de factori precum stagnarea cererii externe, creșterea costurilor de producție, în special pentru resursele energetice, și persistența dificultăților în lanțurile de aprovizionare. Cu o pondere de 2,2% în PIB, scăderea VAB în activitățile profesionale, științifice și tehnice cu 20,4% a avut o influență destul de importantă asupra evoluției PIB (-0,6 p.p.), fapt ce poate fi explicat cel mai probabil de reducerea cererii pentru serviciile specializate și încetinirea investițiilor în proiecte de cercetare-dezvoltare și inovare.

Activitatea de construcții, sectorul TIC, sectorul financiar-bancar, serviciile din învățământ sunt printre sectoarele care au crescut și au avut un impact pozitiv asupra PIB. Construcțiile au crescut cu aproape 9% și au generat cel mai mare impact pozitiv asupra PIB (0,4 p.p.). S-au înregistrat creșteri la construcțiile în clădiri nerezidențiale și construcții ingeneresti (drumuri, sisteme de apă și canalizare etc.). Sectorul TIC se menține pe trendul crescător (+2,1%), majorându-și ponderea în PIB până la 8,1%.

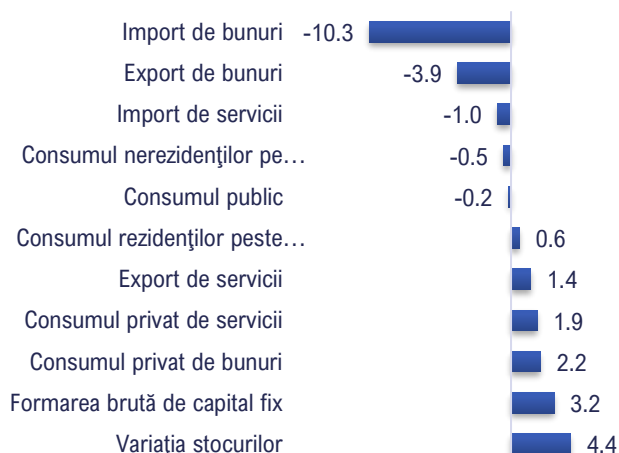
Pe partea de utilizări, factorul de bază care a determinat descreșterea PIB a fost înrăutățirea balanței comerciale, ca urmare a diminuării exporturilor (-19%) și majorării importurilor de bunuri (+21%). Stagnarea cererii externe, diminuarea producției agricole (din cauza secetei din vara anului 2024) și industriale sunt factorii de bază care au contribuit la descreșterea exporturilor. Totodată, majorarea cererii interne (consumul populației și investițiile) a influențat creșterea importurilor. Pe fondul acestor provocări, serviciile au înregistrat o creștere de 9,5%, reprezentând aproape jumătate din totalul exporturilor, atenuând parțial impactul negativ produs de scăderea

exporturilor de bunuri, fiind totodată un semnal clar că economia noastră se transformă și își dezvoltă noi avantaje competitive.

Evoluția trimestrială a PIB (după utilizări) și contribuția componentelor, p.p.

Contribuția componentelor evoluția PIB în T1 2025, p.p.

Sursă: Biroul Național de Statistică

Două componente importante – consumul și investițiile (cererea internă) – au fost în creștere și au atenuat impactul negativ generat de deficitul comercial. Formarea brută de capital fix (investițiile) s-a majorat cu circa 16%, influențând cu 3,2 p.p. dinamica PIB. Cele mai esențiale tipuri de investiții, care formează circa 84% din total, au fost în creștere: investițiile în mașini și utilaje (+30%) și investițiile în clădiri și construcții speciale (+16%). Majorarea constantă a investițiilor productive va genera o creștere sustenabilă a capacității de producție a economiei, va stimula inovarea și transferul tehnologic, va crea noi locuri de muncă și va contribui la creșterea competitivității pe termen mediu și lung. De asemenea, investițiile în infrastructură și sectoare strategice vor susține convergența economică și vor consolida reziliența în fața șocurilor externe.

Populația consumă tot mai mult, fapt ce indică îmbunătățirea sentimentului de încredere a consumatorilor. Cu o majorare de 6,3%, consumul privat a general un impact de 5,2 p.p. asupra dinamicii PIB. A sporit consumul de bunuri (+3,3%), cât și de servicii (+7,7%). Această evoluție pozitivă se datorează creșterii veniturilor disponibile ale populației cu 7,7%, inclusiv a salariilor și a creditelor noi.

1.2. Industria

Sectorul industrial s-a menținut în declin în I trimestru al anului 2025, fiind influențat de cererea externă anemică, consecințele crizei energetice și războiul din țara vecină. Producția industrială totală a descrescut cu 1,2%, nereușind deocamdată să se revigoreze după crizele multiple din anul 2022, rezultat determinat de diminuarea producției manufacturate cu 2,9%. În același timp, sectorul energetic a înregistrat o creștere cu 1% a volumului producției, iar industria extractivă – cu 34%, ambele ramuri generând un impact de 0,6 p.p. la evoluția industriei.

În ianuarie-martie 2025 rezultatul industriei prelucrătoare a fost negativ, principala cauză fiind diminuarea producției industriei alimentare cu 17,4%. Fabricarea uleiului de floarea soarelui, cu o pondere de aproape 7% în total industrie, este ramura care a marcat cel mai profund declin (-77%) și a sustras 2,9 p.p. din creșterea industriei. Această situație s-a datorat în mare parte deficitului de materie primă (semințe de floarea soarelui), ca urmare a impactului următorilor factori:

- 1) diminuarea accentuată a producției de semințe de floarea soarelui, ca efect al secetei severe din vara anului 2024,
- 2) livrarea semințelor pe piața externă în detrimentul pieței interne din cauza prețurilor mai avantajoase,
- 3) majorarea prețurilor la semințele importate din Ucraina, care reprezentau o sursă importantă de materie primă pentru producătorii locali.

Totodată, seceta a influențat alte trei sub-ramuri importante ale industriei alimentare: procesarea fructelor și legumelor (-3,7%), fabricarea produselor de morărit (-2,8%) și industria cărnii (-2,8%).

Situația complicată din regiune a generat efecte negative asupra producătorilor integrați în lanțurile valorice globale, în special celor care activează în ramurile industriei componentelor auto, care se mențin în declin și în anul curent: fabricarea echipamentelor electrice (-21,6%) și fabricarea pieselor și accesoriilor pentru autovehicule (-11,8%). De asemenea, ramurile orientate preponderent spre export au descrescut, fiind influențate de cererea externă anemică, în special fabricarea produselor textile (-10,7%).

Pe de altă parte, se evidențiază unele ramuri ale industriei prelucrătoare care au crescut și au influențat pozitiv: fabricarea de echipamente de măsură, verificare, control (+63,4%), repararea articolelor fabricate din metal, mașinilor și echipamentelor (+36,1%), industria construcțiilor metalice (+28,5%), fabricarea încălțămintei (+21,1%) etc.

Figura 1.8. Evoluția lunară a industriei prelucrătoare în anii 2024-2025, % f.a.p.

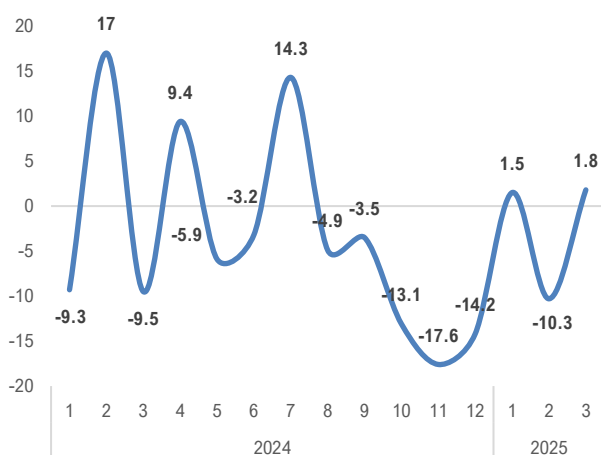
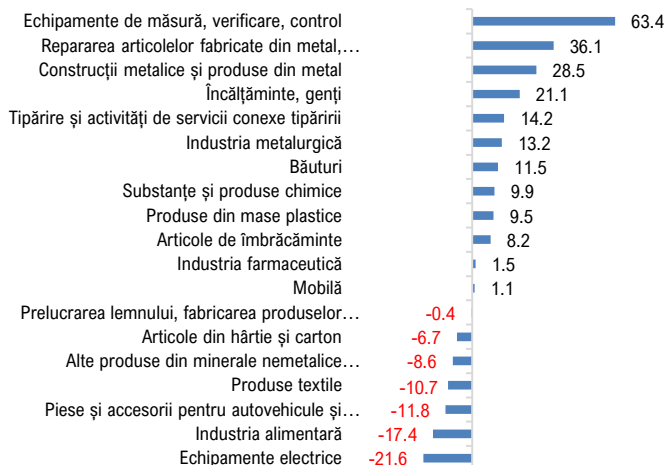

Figura 1.9. Evoluția ramurilor industriei prelucrătoare în trimestrul I 2025, % f.a.p.

Sursa: Biroul Național de Statistică

Descreșterea sectorului industrial a fost atenuată de majorarea producției ramurii energetice cu 1%. În I trimestru al anului 2025 producerea locală de energie electrică a constituit aproximativ 46% din totalul de energie electrică facturată consumatorilor finali. Din 543 mil. kWh energie electrică produsă local, circa 35% a fost produsă din surse regenerabile de energie, iar 65% fiind produsă în regim de cogenerare de CET-urile urbane urmare a procesului de încălzire și pregătire a apei calde menajere. Producerea locală de energie electrică din surse regenerabile a fost la nivel de circa 187 mil. kWh în I trimestru 2025 (incluzând energia electrică produsă de instalațiile beneficiarilor mecanismelor de contorizare netă și facturare netă), fiind înregistrată o creștere semnificativă a producției de energie electrică în centrale electrice eoliene (+55%) și cu celule fotovoltaice, conectate la rețea (+600%).

Revigorarea sectorului construcțiilor a condus la o creștere de 34% a producției din industria extractivă, în special prin majorarea extracției de nisip (+24,4%), pietriș și prundiș (+51,1%), precum și alte materiale minerale pentru construcții. Aceste evoluții au generat un impact de circa 0,3 p.p. asupra rezultatului sectorului industrial.

Factorii de influență asupra sectorului industrial:

- ↓ stagnarea cererii externe
- ↓ competitivitatea redusă a produselor autohtone
- ↓ impactul negativ al războiului
- ↓ oferta redusă a materiei prime din agricultură afectată de consecințele secetei din anul trecut
- ↑ revigorarea activității de construcții
- ↑ creșterea producției de energie electrică, în special din surse regenerabile.

1.3. Agricultura

În I trimestru 2025 producția agricolă a înregistrat o scădere cu 9,5%, atingând o valoare de circa 2,14 mld. lei. Sectorul vegetal a înregistrat creștere cu 6,1%, iar cel animalier a scăzut cu 10%, având o pondere de 97,4% din volumul total al producției agricole în I trimestru al anului 2025:

- ↓ Producția animalieră a scăzut cu 10%;
- ↑ Producția vegetală s-a majorat cu 6,1%.

Figura 1.10. Evoluția producției agricole în trimestrul I al anilor 2020–2025, (în % față de anul precedent)

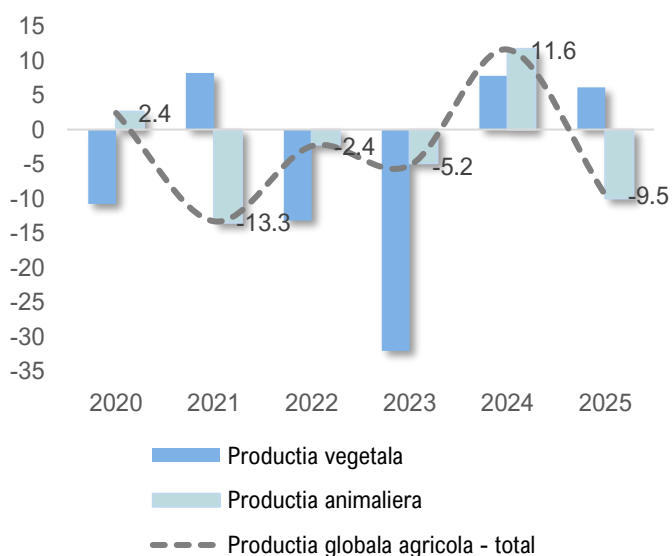
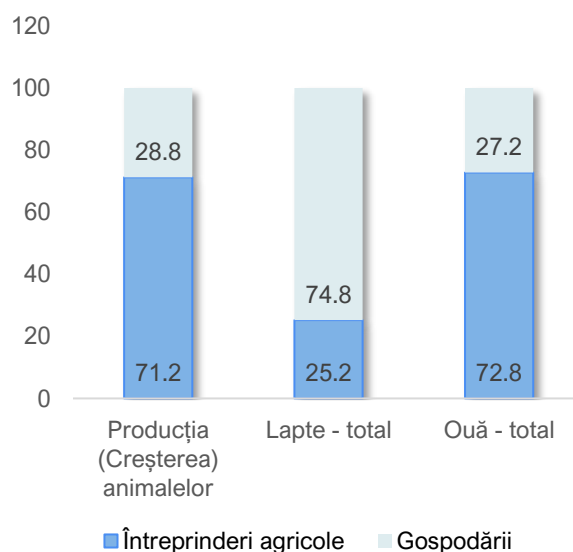

Figura 1.11. Ponderea producției animaliere pe tipuri de gospodării în ianuarie-martie 2025, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

Micșorarea volumului producției animaliere a fost determinată în principal de reducerea cu 15,1% a volumului producției (creșterii) animalelor (în greutate vie). Producția de lapte a înregistrat o creștere de 0,6%, în timp ce producția de ouă a crescut cu 2,9% comparativ cu perioada similară din anul precedent.

Conform situației din 1 aprilie 2025, față de data respectivă a anului precedent efectivul de porcine a fost în descreștere cu 18,9% din cauza focarelor de pestă porcină depistate în mai multe localități din țară. Efectivul de bovine a scăzut cu 4,8%, ca urmare a descreșterii efectivului în gospodăriile populației cu 7,8%. Totodată, s-a

diminuat efectivul de vaci pentru lapte cu 2,9% și cel de ovine și caprine - cu 0,8%. Efectivul de păsări în întreprinderile agricole, pe de altă parte, a crescut cu 15,1%.

Figura 1.12. Evoluția producției agricole animaliere în % (trimestrul I 2025)

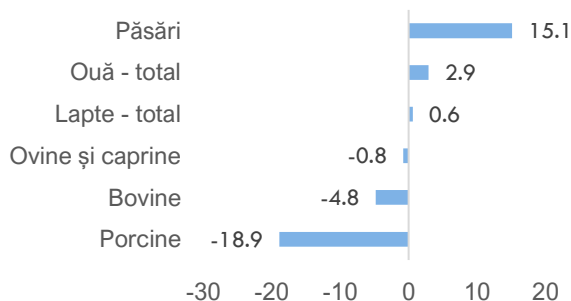
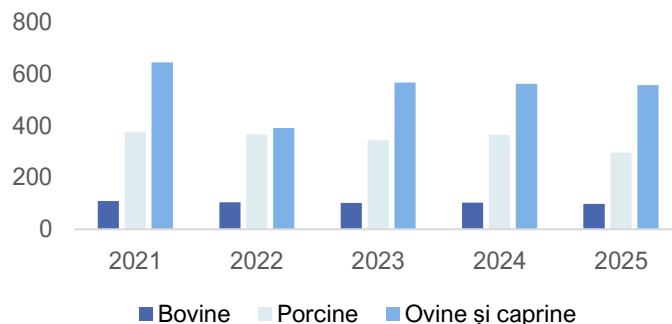

Figura 1.13. Evoluția efectivului de animale la situația din 1 aprilie a anilor 2021-2025, mii capete

Sursă: Biroul Național de Statistică

Factorii de bază ce au influențat evoluția sectorului agricol în trimestrul I 2025:

- ↓ Micșorarea efectivului de bovine (-4,8%) și porcine (-18,9%) la situația din 1 aprilie 2025 comparativ cu aceeași dată a anului 2024;
- ↓ Micșorarea efectivului de vaci pentru lapte (-2,9%), ovine și caprine (-0,8%);
- ↓ Descreșterea numărului de porcine (-25,3%) în cadrul întreprinderilor agricole, urmare a focarului de pestă porcină depistat în multiple localități din țară;
- ↑ Majorarea efectivului de păsări în întreprinderile agricole (+15,1%);
- ↑ Productivitatea relativ ridicată a vacilor și, respectiv, a producției de lapte (+0,6%);
- ↑ Productivitatea relativ ridicată a păsărilor și, respectiv, a producției de ouă (+2,9%).

1.4. Transport

Mobilitatea populației este în creștere. În trimestrul I 2025 numărul de pasageri a crescut cu 10,3% comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, fiind transportați 82,3 mil. pasageri. Pe moduri de transport se atestă creșterea numărului de pasageri transportați pe următoarele căi: aerian – cu 31,4%, fluvial – cu 14,9%, transportul electric (troleibuze) – cu 11,1%, rutier (autobuze și microbuze) - cu 8,7%. Comparativ cu trimestrul I 2024, a scăzut numărul pasagerilor transportați cu transportul feroviar - cu 33,3%.

Volumul mărfurilor transportate de întreprinderile de transport în trimestrul I 2025 s-a micșorat cu 1,6%, determinat de scăderile înregistrate în transportul aerian (-25,6%), transportul feroviar (-15,7%) și transportul fluvial (-2,3%). Totodată, s-a mărit volumul mărfurilor transportate pe cale rutieră (+1,1%).

Figura 1.14. Evoluția trimestrială a numărului de pasageri transportați, mil.pers.

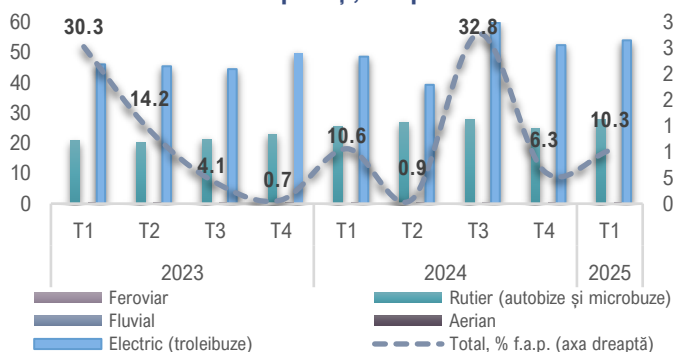

Figura 1.15. Evoluția trimestrială a volumului de mărfuri transportate, mii tone

Sursă: Biroul Național de Statistică

Factorii de bază care au determinat evoluțiile în sectorul transporturilor:

- ↑ Creșterea fluxurilor comerciale interne;
- ↑ Cererea în creștere pentru serviciile de transportul public din partea populației;
- ↑ Sporirea accesibilității și competitivității serviciilor de transport public;
- ↓ Scăderea cererii de tranzit din Ucraina cu transportul feroviar al Moldovei;
- ↓ Reducerea cererii pentru transportul aerian de mărfuri.

1.5. Comerțul intern de bunuri și servicii

Comerțul intern cu amănuntul a înregistrat o creștere de 3,3% în ianuarie-martie 2025 față de perioada similară a anului precedent, ceea ce indică o ușoară revigorare a consumului de bunuri de larg consum. Această evoluție reflectă o cerere relativ robustă din partea gospodăriilor, pe fondul unui context macroeconomic mai stabil și al unor condiții de piață favorabile.

Figura 1.16. Evoluția lunară a comerțului intern de bunuri și servicii în ianuarie 2024-martie 2025 (%)

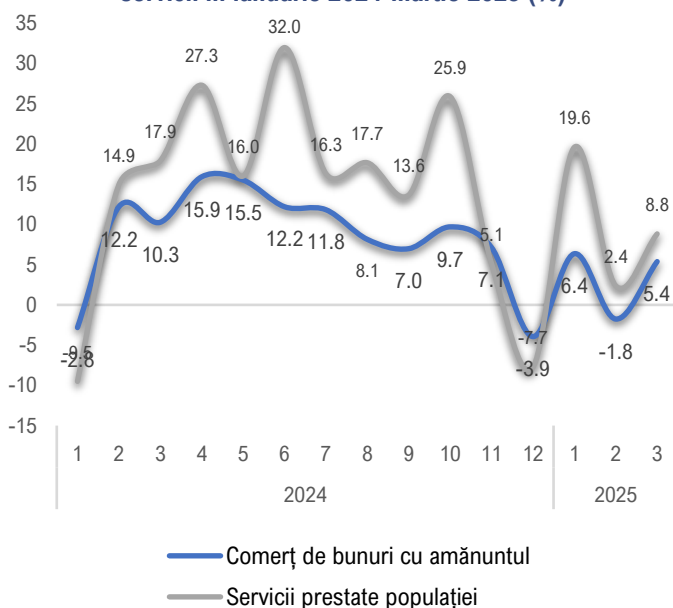
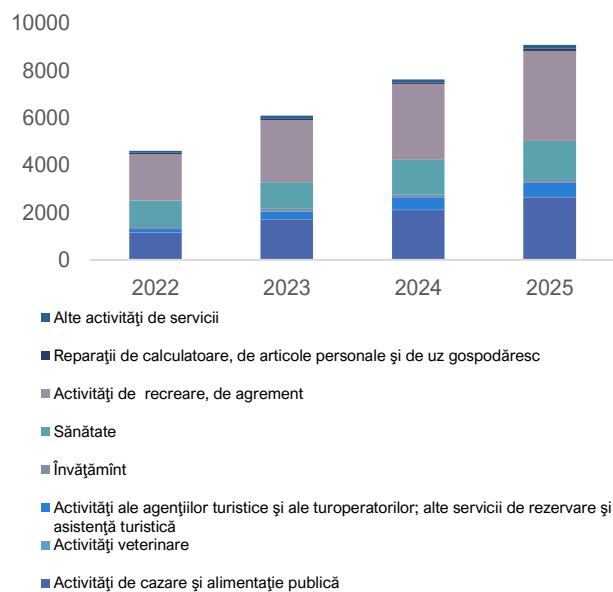

Figura 1.17. Valoarea serviciilor prestate populației în trimestrul I al anilor 2022-2025 (mil. lei)

Sursa: Biroul Național de Statistică, calcule MDED

În paralel, **serviciile destinate populației au înregistrat o creștere robustă de 10%**, sugerând o revitalizare a cererii pentru servicii personale și recreative, cum ar fi cele din domeniile sănătății, educației, întreținerii personale

sau ospitalității. Acest avans ar putea reflecta creșterea încrederii consumatorilor, dar și o posibilă schimbare în comportamentul de consum – orientarea mai accentuată spre servicii, în detrimentul achizițiilor de bunuri.

Pe de altă parte, **comerțul cu ridicata s-a redus cu 2%** în trimestrul I, ceea ce ar putea reflecta o scădere a cererii intermediare în lanțurile de aprovizionare sau o descreștere a volumului de activitate comercială între companii. Această dinamică negativă poate indica o încetinire a ciclurilor de aprovizionare și distribuție, posibil ca efect al unei cereri finale mai slabe sau al stocurilor deja acumulate în lunile precedente.

Figura 1.20. Evoluția lunară a volumului vânzărilor de bunuri cu ridicata și serviciilor prestate întreprinderilor în ianuarie 2024-martie 2025 (%)

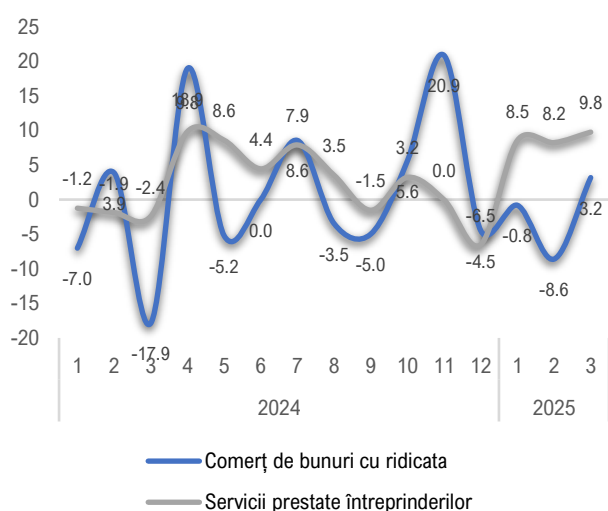
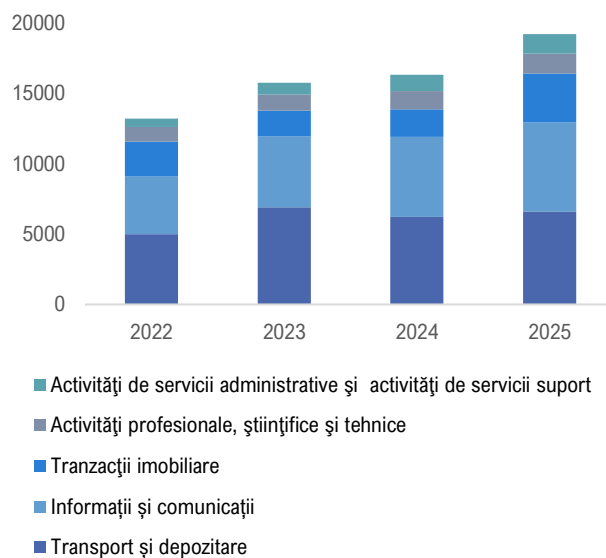

Figura 1.21. Valoarea serviciilor prestate întreprinderilor în trimestrul I al anilor 2022-2025 (mil. lei)

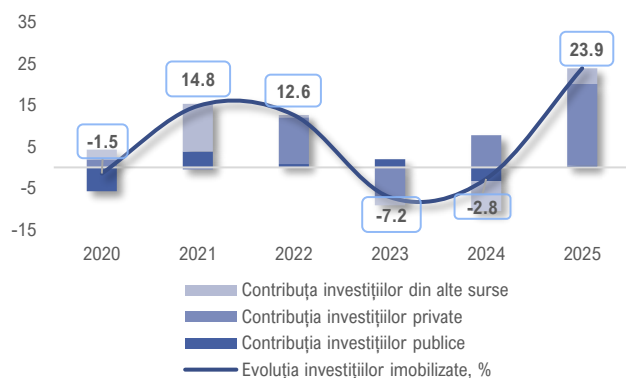

Sursa: Biroul Național de Statistică, calcule MDED

Totuși, **serviciile furnizate companiilor** au înregistrat o creștere cu 7,6% în primul trimestru al anului 2025 comparativ cu perioada similară a anului precedent, semnalând o intensificare a activității economice în sectorul corporativ. Această evoluție reflectă o cerere mai ridicată pentru servicii specializate – precum cele de transport, intermediere, IT, consultanță sau servicii tehnice – ceea ce poate indica o accelerare a investițiilor, a producției și a proceselor de extindere sau digitalizare în mediul de afaceri.

1.6. Investiții în active imobilizate

Volumul investițiilor în ianuarie-martie 2025 a însumat circa 6,3 mld. lei și s-a majorat cu 23,9%, fiind determinat, în general, de evoluția pozitivă a investițiilor finanțate din sursele proprii ale agenților economici și din credite și împrumuturi interne, care au înregistrat creșteri semnificative. Totodată, investițiile finanțate din credite și împrumuturi externe și străinătate au fost în diminuare.

Figura 1.22. Evoluția volumului investițiilor în ianuarie-martie 2020-2025, %**Figura 1.23. Evoluția trimestrială a volumului investițiilor după sursele de finanțare în anii 2023-2025, %**

Sursă: Biroul Național de Statistică, calculele MDED

Investițiile proprii ale agenților economici, cu o pondere de 75,2% din total, au înregistrat o creștere importantă (+26,8%) și o contribuție pozitivă de 19,7 p.p. Această situație este explicată de promovarea politicilor de stimulare a investițiilor (introducerea cotei 0% la venitul întreprinderilor direcționat spre investiții etc.).

Investițiile finanțate din împrumuturi interne (11,1% în total) s-au majorat de circa 2 ori, contribuind cu +6,7 p.p. la evoluția totală a investițiilor.

Investițiile publice¹ după scăderea în anul 2024, s-au majorat cu 4,7%. Au crescut, în special, investițiile din bugetul de stat (+12,4%), precum și cele din fondul rutier (+4,3%). Totodată, investițiile, finanțate din bugetele unităților administrativ-teritoriale s-au diminuat (-6,9%), fiind constrânse de posibilitățile bugetare limitate.

Investițiile finanțate de împrumuturi interne au înregistrat o creștere esențială de circa 2 ori.

Totodată, **investițiile finanțate din împrumuturi externe și din alte surse externe** s-au micșorat cu 32,2% și 20%, având o contribuție negativă de -2,2 p.p la evoluția investițiilor. Aceste investiții sunt orientate preponderent în infrastructura publică, fiind o sursă importantă de finanțare.

În primele 3 luni 2025, **după sursele de finanțare**, investițiile au înregistrat următoarele evoluții:

- surse proprii ale agenților economici: +26,8% (4757,1 mil. lei, contribuția +19,7 p.p.);
- credite și împrumuturi interne: +95,1% (702,6 mil. lei, contribuția +6,7 p.p.);
- bugetul de stat și bugetele UAT: +5,1% (382,5 mil. lei, contribuția +0,4 p.p.);
- fondul rutier: +4,3% (108,6 mil. lei, contribuția +0,1 p.p.);
- alte surse: -48,3% (42,6 mil. lei, contribuția -0,8 p.p.);
- surse străine: -20% (204 mil. lei, contribuția -1,0 p.p.);
- credite și împrumuturi externe: -32,2% (125,7 mil. lei, contribuția -1,2 p.p.).

¹ Investițiile publice cuprind investiții finanțate din bugetul de stat, bugetele locale, fondul rutier și fondul ecologic.

Figura 1.24. Sursele de finanțare ale investițiilor după contribuția acestora la evoluția investițiilor, în ianuarie-martie 2025 (p.p., + influență pozitivă; - influență negativă)

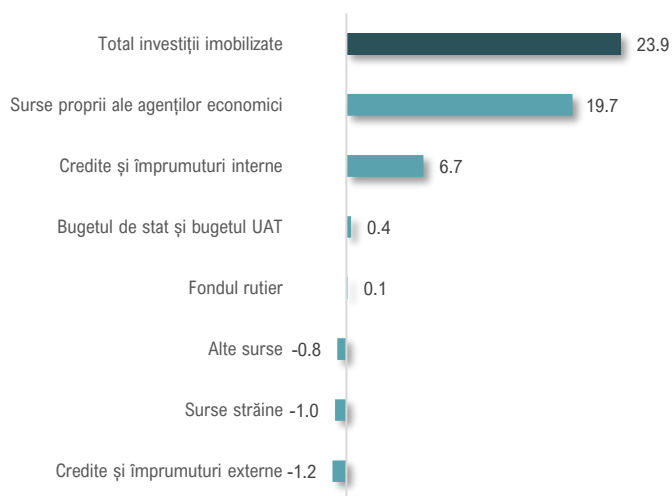
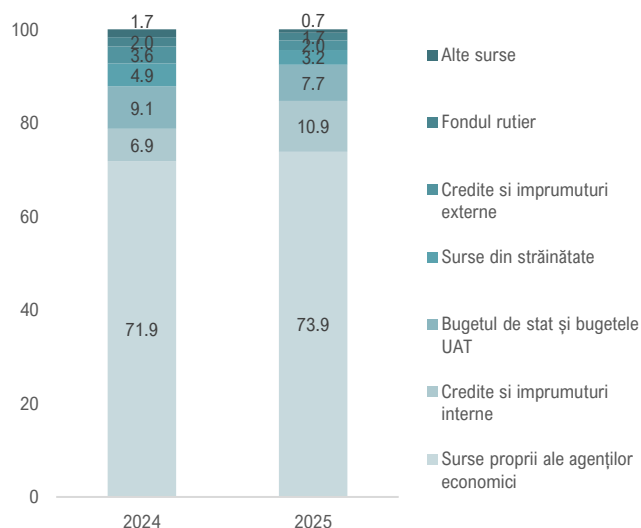

Figura 1.25. Structura investițiilor după sursele de finanțare în ianuarie-martie 2024-2025, %

Sursă: Biroul Național de Statistică, calculele MDED

Pe categorii de active, s-au majorat investițiile în toate tipurile de active: în clădiri rezidențiale și cele nerezidențiale, construcții inginerești, mașini și utilaje, mijloace de transport, terenuri etc.

Investițiile în construcții, care ocupă 34,2% din volumul total al investițiilor, s-au majorat în trimestrul I 2025 cu 16,2%. Scăderea ratelor de dobândă la credite pentru imobil a determinat creșterea investițiilor în clădiri rezidențiale (+18,9%) și în clădiri nerezidențiale (+19,2%). Au crescut investițiile în construcțiile inginerești (+8%), fiind finanțate atât din surse publice, cât și din împrumuturile organizațiilor internaționale.

Investițiile în mașini și utilaje, care au o importanță semnificativă pentru economie, s-au majorat cu 27,9%. De asemenea, au crescut investițiile în terenuri (+39,2%) și în mijloace de transport (+1,3%).

Analiza investițiilor după tipurile de active indică următoarele evoluții:

- mașini, utilaje și instalații: +27.9% (2124,6 mil. lei, contribuția +9,1 p.p.);
- imobilizări necorporale: +105,3% (501 mil. lei, contribuția +5,0 p.p.);
- terenuri: +39,2% (562,8 mil. lei, contribuția +3,1 p.p.);
- clădiri de locuit (rezidențiale): +18,9% (905,8 mil. lei, contribuția +2,8 p.p.);
- clădiri nerezidențiale: +19,2% (742,4 mil. lei, contribuția +2,3 p.p.);
- construcții inginerești: +8% (518,2 mil. lei, contribuția +0,8 p.p.);
- mijloace de transport: +1,3% (834,9 mil. lei, contribuția +0,2 p.p.).

Figura 1.26. Gradul de influență asupra evoluției investițiilor pe tipuri de active, ianuarie-martie 2025
(+ influență pozitivă; - influență negativă)

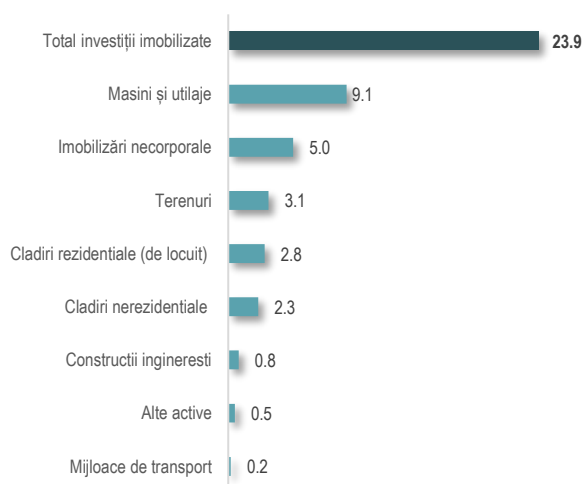
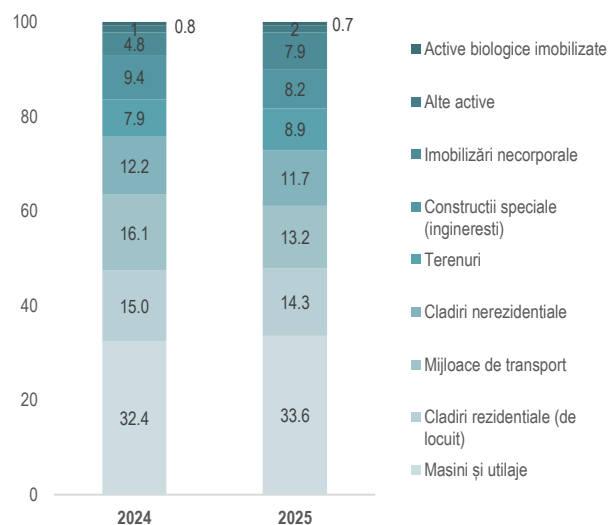

Figura 1.27. Structura investițiilor după tipuri de active în ianuarie-martie 2024-2025, %

Sursă: Biroul Național de Statistică, calculele MDED

Factorii principali care au influențat activitatea investițională în anul 2024 au fost:

- ↓ incertitudinile în rândul investitorilor create de războiul din Ucraina;
- ↓ capacitățile reduse de implementare a proiectelor investiționale în infrastructura publică;
- ↑ promovarea politicilor de stimulare a investițiilor;
- ↑ îmbunătățirea condițiilor de creditare.

2. Sectorul monetar

2.1. Inflația

În luna martie 2025 rata inflației anuală a constituit 8,8% (față de martie 202), depășind intervalul de variație al țintei inflației stabilite de BNM (5% +/- 1,5%). Seceta din vara anului trecut, majorarea în luna ianuarie a tarifelor la energie electrică și încălzire centralizată au fost factorii principali cu efect pro-inflaționist.

Figura 2.1. Dinamica ratei anuale a inflației, %

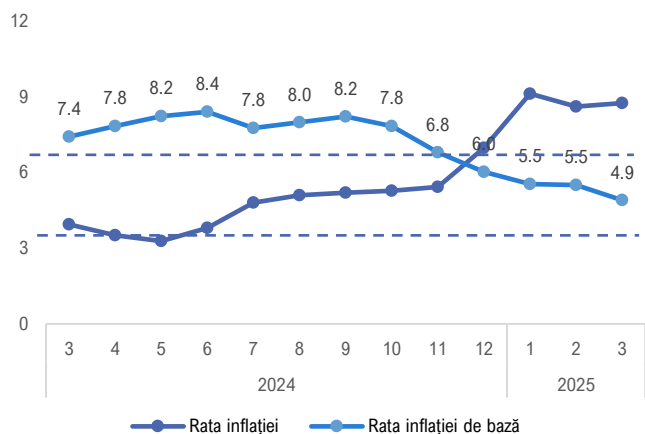
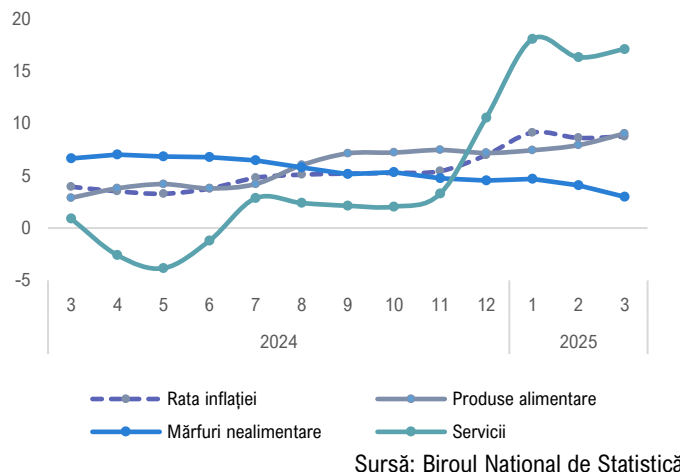

Figura 2.2. Dinamica subcomponentelor IPC, față de luna respectivă a anului precedent, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

Rata inflației de la începutul anului (martie 2025 față de decembrie 2024) a constituit 3,7%, fiind mai mare decât în martie 2024 (2%). Printre componentele de bază care au majorat indicii prețurilor de consum se enumeră prețurile la legume, fructe, tarifele pentru energie electrică, încălzirea centrală etc.

Figura 2.3. Contribuția principalelor componente la rata inflației față de decembrie a anului precedent (p.p.)

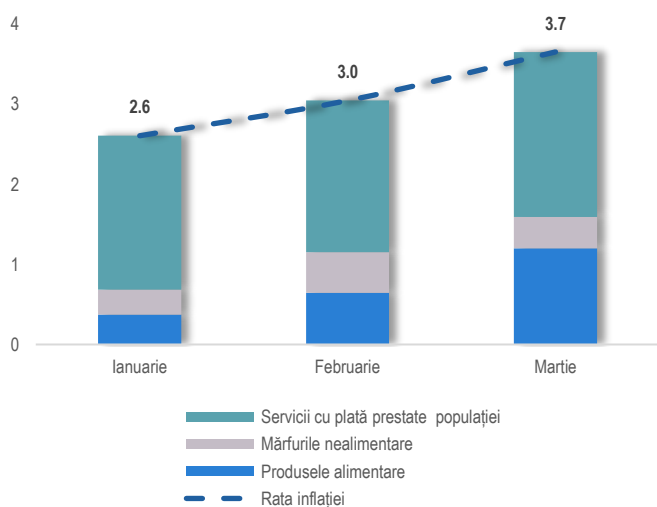
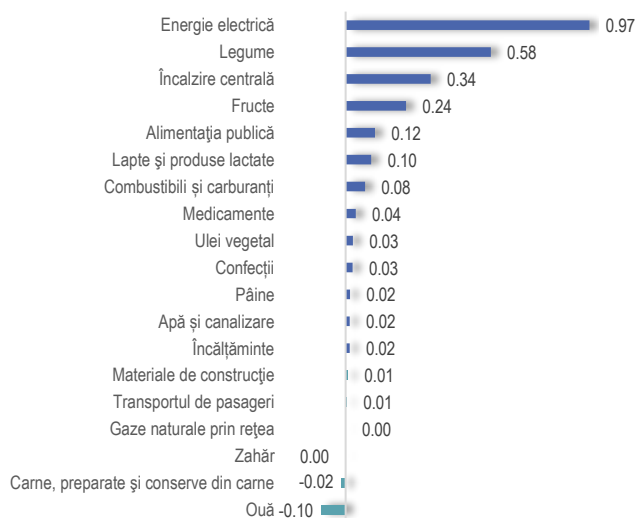

Figura 2.4. Contribuția prețurilor la principalele produse, mărfuri și servicii la creșterea totală a IPC general, luna martie față de decembrie 2024, p.p.

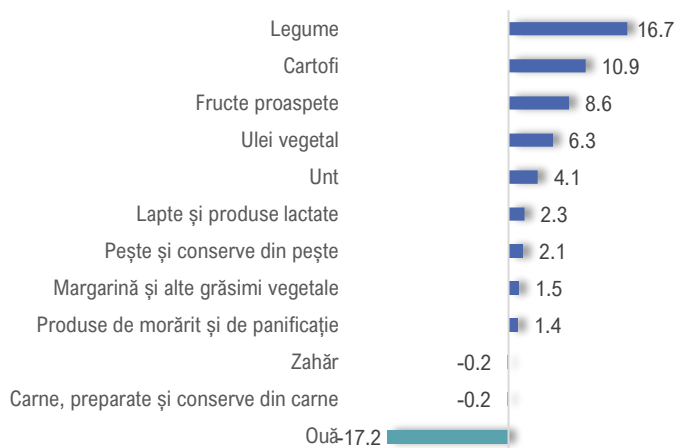
Sursă: Biroul Național de Statistică, calculele MDED

Prețurile la produsele alimentare s-au majorat cu 3,4% și au contribuit cu 1,2 p.p. la creșterea IPC general. Au crescut prețurile la legume cu 16,7%, cartofi – cu 10,9%, fructe proaspete - cu 8,6%, ulei vegetal – cu 6,3% etc, creșterea fiind determinată, în general, de seceta de vară a anului trecut. Totodată, au scăzut prețurile la ouă – cu 17,2%.

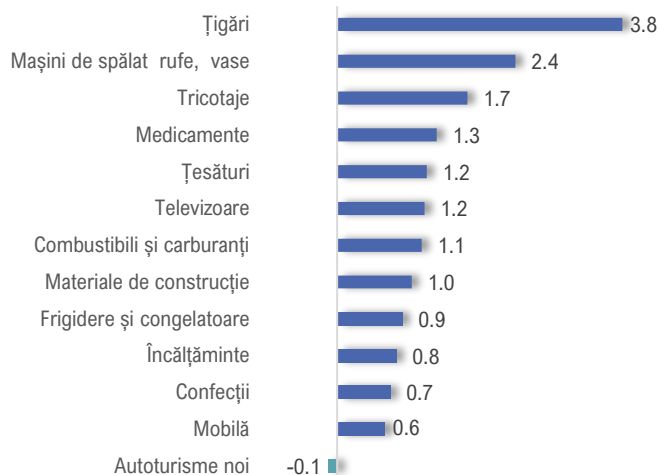
Figura 2.5. Creșterea (+) /scăderea (-) prețurilor la principalele produse alimentare,

Figura 2.6. Creșterea (+) /scăderea (-) prețurilor la principalele mărfuri nealimentare,

luna martie față de decembrie 2024, %

luna martie față de decembrie 2024, %

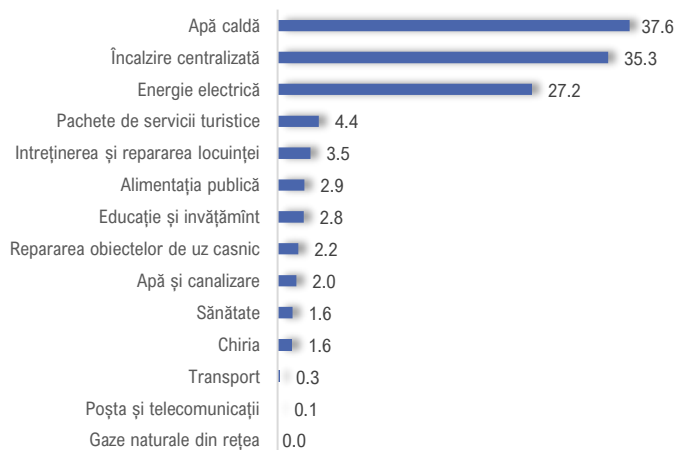
Sursă: Biroul Național de Statistică

Sporirea prețurilor la mărfurile nealimentare cu 1,1% a contribuit cu 0,5 p.p. la IPC. Majorarea prețurilor la țigări și combustibil a fost factorul principal care a determinat creșterea prețurilor la mărfurile nealimentare (cu câte 0,1 p.p.). Cele mai accentuate creșteri de preț se atestă la țigări - cu 3,8%, mașini de spălat – cu 2,4%, tricotate – cu 1,7%, medicamente – cu 1,3%, televizoare - cu 1,2%, combustibil și carburanți – cu 1,1% etc.

Totodată, s-au micșorat prețurile la autoturisme noi cu 0,1%.

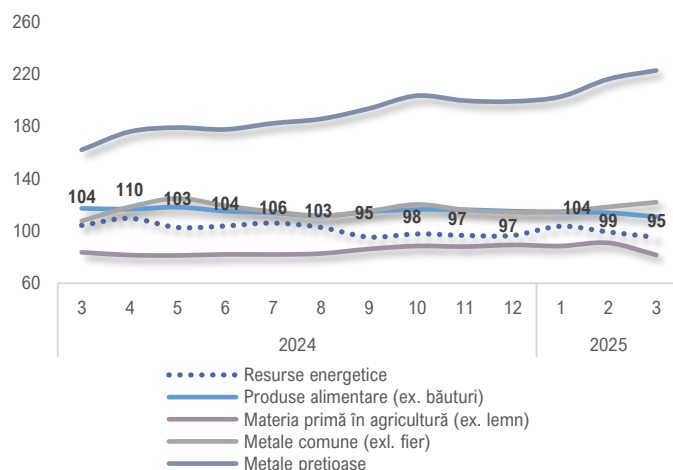
Tarifele la servicii s-au majorat cu 7,5% și au contribuit cu 2,1 p.p. la IPC. După ajustarea tarifelor de către ANRE (decizia din 03.01.2025) tariful la energie electrică s-a majorat cu 27,2%, contribuind cu 1 p.p. la majorarea ratei inflației. De asemenea, tarifele încălzire centrală au influențat IPC cu 0,4 p.p., tarifele pentru alimentația publică și serviciile de turism - cu câte 0,1 p.p.

Figura 2.7. Creșterea (+) /scaderea (-) tarifelor la principalele servicii prestate populației, luna martie față de decembrie 2024, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

Figura 2.8. Dinamica indicilor prețurilor internaționale la principalele grupe de produse (2010=100), %

Sursă: <https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets>

Majorarea ofertei din partea țărilor OPEC a condus la scăderea prețurilor internaționale la petrol, reducând totodată presiunile pro-inflaționiste asupra prețurilor la produsele alimentare. În același timp, investițiile asociate tranziției către energia verde susțin cererea pentru metalele comune, în timp ce incertitudinile majore la nivel global alimentează creșterea prețului aurului.

Conform datelor Băncii Mondiale, indicele prețului mediu la resursele energetice s-a diminuat în luna martie cu 4,8% față de luna decembrie 2024. De asemenea, la materia primă agricolă (exclusiv lemn) s-au micșorat cu 15%,

prețurile la produsele alimentare (exclusiv băuturi) - cu 1,7%. Concomitent, de la începutul anului, prețurile la metale prețioase s-au majorat cu 5,7%, la metale comune - cu 3,5%.

2.2. Cursul de schimb și piața valutară

În luna martie 2025 moneda națională a marcat o depreciere de 0,7% față de Euro în termeni nominali (de la 19,31 lei pentru 1 Euro la 01.01.2025 până la 19,45 lei la 31.03.2025). Față de dolarul SUA, leul moldovenesc s-a apreciat cu 0,7%.

Factorii de influență asupra cursului de schimb:

- ↕ fluctuațiile dolarului SUA și a monedei Euro pe piețele valutare internaționale;
- ↓ cererea de valută mai mare decât oferta pe piața valutară internă;
- ↓ diminuarea activelor valutare de rezervă.

Figura 2.9. Evoluția cursului de schimb al monedei naționale față de dolarul SUA și Euro, Lei/USD, Lei/EUR

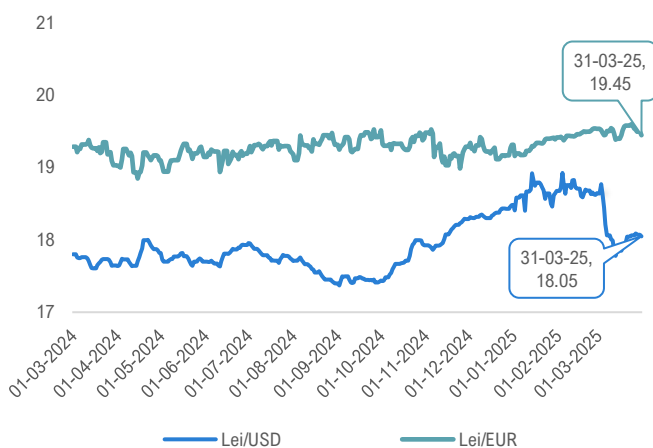
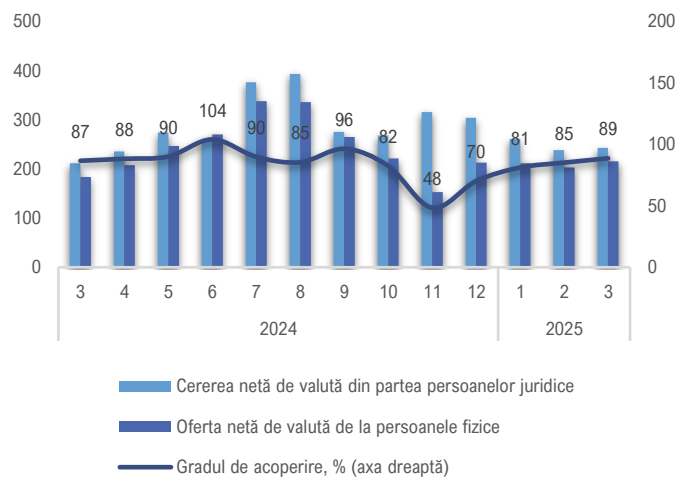

Figura 2.10. Cererea și oferta de valută străină pe piața valutară, mil. Euro

Sursă: Banca Națională a Moldovei

În ianuarie-martie 2025 cererea netă de valută din partea agenților economici a depășit oferta netă de valută de la persoanele fizice cu 15,2%.

↑ **Oferta netă** de la persoanele fizice a constituit 729,5 mil. Euro și s-a majorat cu 12,8% față de ianuarie-martie 2024.

↑ **Cererea netă** de valută din partea persoanelor juridice a constituit 742 mil. Euro și s-a majorat cu 22,2%.

Pe parcursul acestei perioade BNM a intervenit pe piața valutară locală prin vânzări în volum de 39,4 mil. Euro.

Stocul activelor valutare de rezervă ale BNM la sfârșitul lunii martie 2025 a atins 5050,9 mil. Euro (asigurând circa 6 luni de import), micșorându-se cu 3,7% comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2024 și fiind în creștere cu 1% - față de situația la 29.03.2025.

Factorii principali de modificare a stocului activelor valutare de rezervă:

- ↓ plățile aferente serviciului datoriei publice externe a Republicii Moldova (132,7 mil. Euro);

- ↓ ieșirile nete aferente rezervelor obligatorii în valută ale băncilor licențiate (82,4 mil. Euro);
- ↓ deprecierea cursurilor de schimb ale valutelor componente ale rezervelor valutare în raport cu dolarul SUA (81,7 mil. euro);
- ↑ înregistrarea creditelor și a granturilor în favoarea Ministerului Finanțelor și pentru suport bugetar (64,1 mil. Euro);
- ↑ veniturile din gestionarea rezervelor valutare (44,5 mil Euro).

2.3. Indicatorii monetari

Presiunile inflaționiste au determinat BNM să întreprindă măsuri de înăsprire a politicii monetare. În acest context, rata de bază a fost majorată pe parcursul trimestrului de la 3,6% până la 6,5%, având ca scop atenuarea presiunilor inflaționiste în contextul majorării tarifelor în primul trimestru.

Îmbunătățirea condițiilor de creditare a determinat creșterea, în ianuarie-martie 2025, a volumului creditelor noi acordate (+44,5%). Această creștere s-a datorat creditării persoanelor fizice (în creștere de 1,6 ori), precum și persoanelor juridice (+36,7%).

Volumul creditelor noi acordate **persoanelor fizice** s-a majorat de 1,6 ori față de ianuarie-martie 2024, constituind 6,5 mld. lei. Creșterea a fost asigurată de înviorearea *creditelor de consum* (55,6% din volumul total al creditelor noi acordate persoanelor fizice), care s-au majorat cu 35,8%. *Creditele pentru imobil* (44,2% din total), de asemenea, au înregistrat o creștere de 2,2 ori. Această tendință a fost determinată de micșorarea cu 2 p.p. a ratei dobânzii la creditele acordate în monedă națională (99,9% din total). Totodată, *creditele pentru alte scopuri* (0,3% din total) rămân în diminuare.

În ianuarie-martie 2025 volumul creditelor noi acordate **persoanelor juridice** a crescut cu 36,7% față de anul 2023, constituind 13 mld. lei. Această situație a fost determinată de diminuarea cu câte 0,9 p.p. a ratei dobânzii la creditele acordate în monedă națională (76,4% din suma totală) și în valută străină, care au fost în creștere cu circa 47,2% și 37,3%, respectiv.

Figura 2.11. Dinamica lunară a ratelor dobânzilor și creditelor noi acordate persoanelor juridice

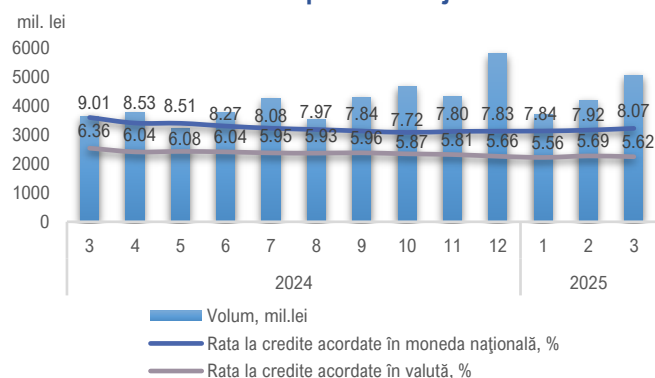
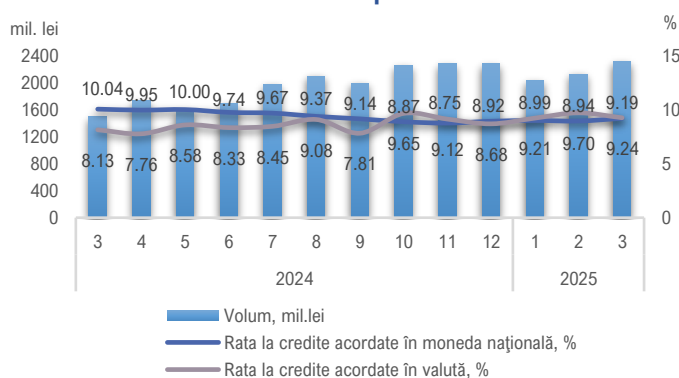

Figura 2.12. Dinamica lunară a ratelor dobânzilor și creditelor noi acordate persoanelor fizice

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Ca rezultat, portofoliul total de credite bancare la finele lunii martie 2025 s-a majorat cu 34,6% comparativ cu situația la 31.03.2024, soldul total însumând 87,8 mld. lei.

Figura 2.13. Portofoliul de credite pe sectorul bancar la sfârșitul perioadei, mil. lei

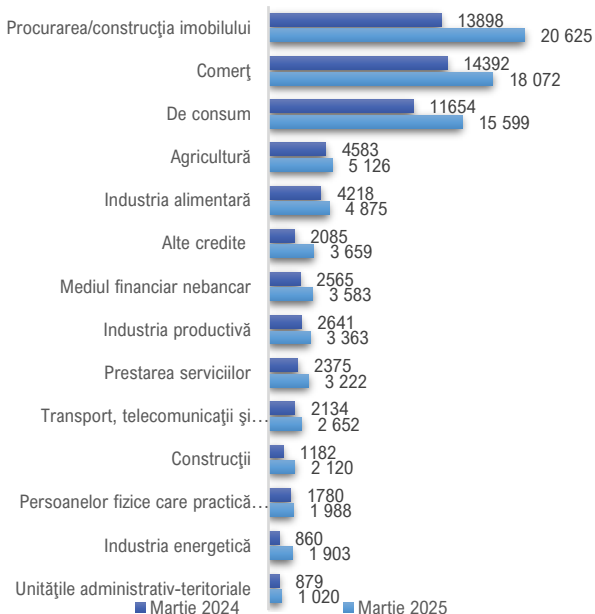
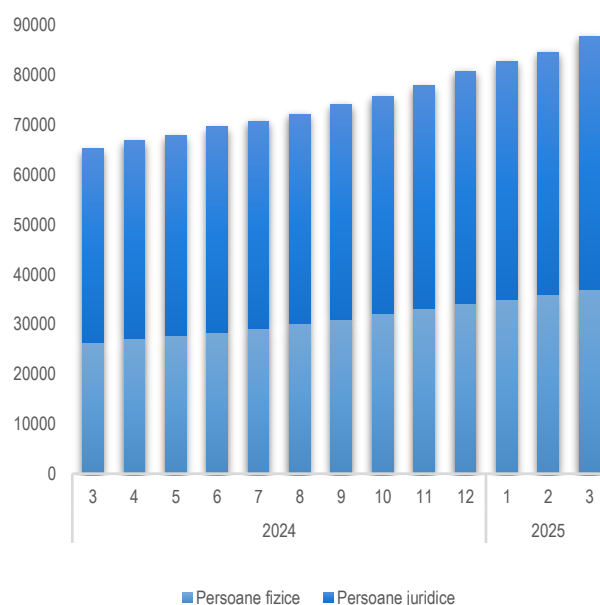

Figura 2.14. Portofoliul de credite pe sectorul bancar pe tipuri de debitori la sfârșitul perioadei, mil. lei

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Cu o pondere de 57,9%, soldul portofoliului de credite acordate **agenților economici** a însumat la sfârșitul lunii martie 50,8 mld. lei, majorându-se cu 30,7%. Majorarea portofoliului de credite acordate persoanelor juridice a fost determinată de creditele acordate comerțului care, având o pondere de 35,6% din total, s-au majorat cu 25,6%, fiind urmate de cele acordate agriculturii (10,1% din total) – cu 11,9%, în domeniul industriei alimentare (9,6% din total) – cu 15,6%, mediului financiar nebanancar (7,1% din total) – cu 39,7%, industriei productive (6,6% din total) – cu 27,3% etc.

La finele anului 2024 portofoliul de credite acordate **persoanelor fizice** a atins 37 mld. lei, fiind în creștere cu 40,3% comparativ cu situația la 31.03.2024. Majorarea portofoliului de credite a fost condiționată de creditele direcționate spre consum (42,2% din total) și creditele acordate pentru procurarea/construcția imobilului (55,8%), care au crescut cu 33,8% și 42,2%, respectiv, în timp ce alte credite (2,1%) s-au diminuat cu 5,4%.

Figura 2.15. Structura portofoliului de credite a persoanelor juridice pe sectorul bancar la 31.03.2025, %

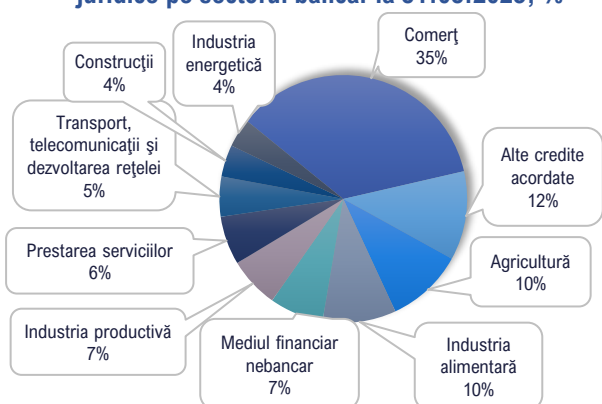
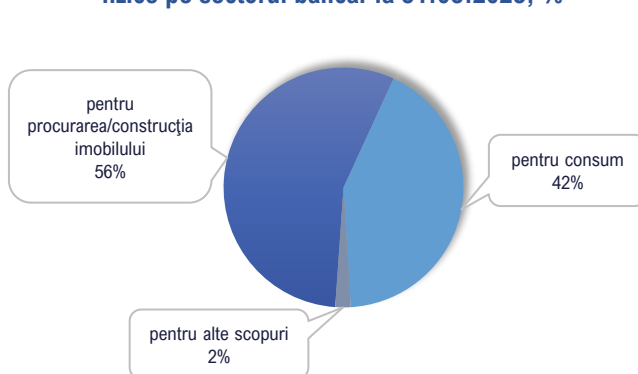

Figura 2.16. Structura portofoliului de credite a persoanelor fizice pe sectorul bancar la 31.03.2025, %

Sursă: Banca Națională a Moldovei

În luna martie 2025 volumul creditelor neperformante s-a majorat cu 4,5% față de martie 2024 până la 3,7 mld. lei. Concomitent, volumul creditelor performante a crescut cu 36,3%, atingând 84,1 mld. lei. În consecință, ponderea creditelor neperformante în volumul total al creditelor s-a micșorat cu 1,2 p.p., ajungând la nivelul de 4,3%.

Figura 2.17. Evoluția soldului creditelor și a ratei creditelor neperformante în totalul creditelor

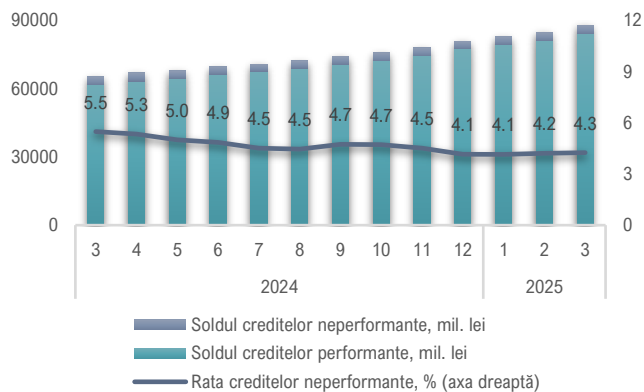
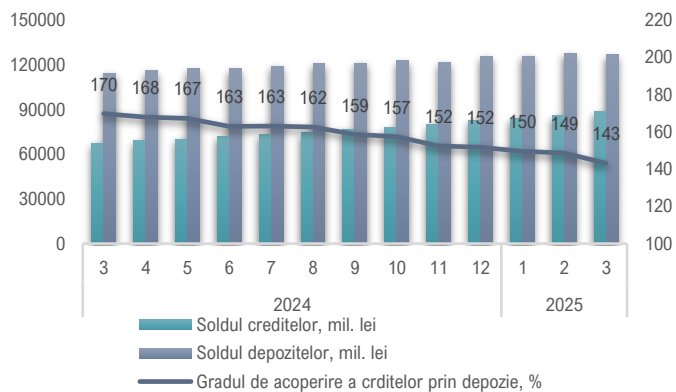

Figura 2.18. Gradul de acoperire a creditelor prin depozite

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Gradul de acoperire a creditelor prin depozite a fost la nivel de 143%. Aceasta indică faptul că există resurse pentru intensificarea creditării, iar băncile comerciale dispun de lichiditatea necesară pentru finanțarea economiei. Totodată, acest indicator este în scădere continuă (-27 p.p. față de nivel înregistrat în luna martie 2024).

În contextul creșterii ratelor la depozite, se atestă tendința de majorare a depozitelor noi atrase la termen. În ianuarie-martie 2025 au fost atrase depozite noi în valoare de 12,4 mld. lei, sau cu 13,4% mai mult comparativ cu anul ianuarie-martie 2024.

Persoanelor fizice le revin 78,4% (9,7 mld. lei) din volumul total al depozitelor noi la termen – cu 10,8% mai mult decât în ianuarie-martie 2024. Concomitent, volumul depozitelor noi la termen atrase de la **persoanele juridice** a crescut cu 23,9%.

Figura 2.19. Dinamica lunară a depozitelor noi la termen atrase de la persoane juridice

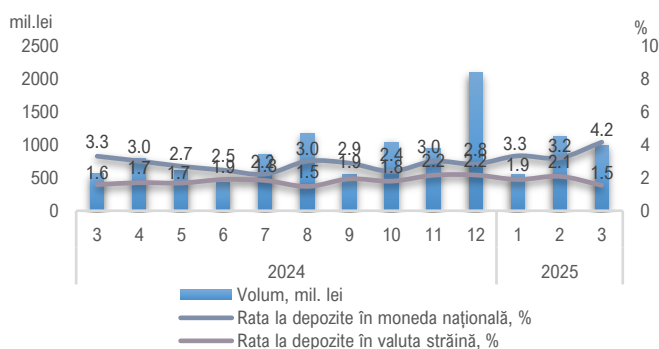
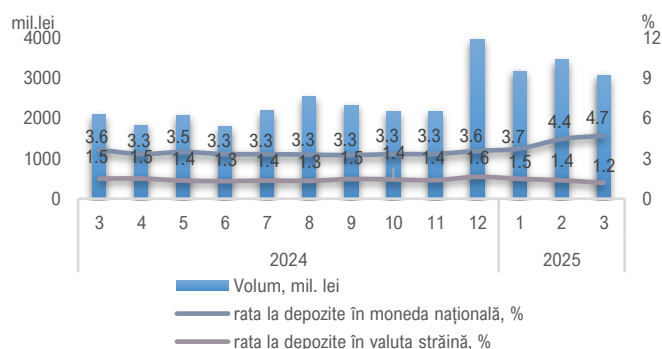

Figura 2.20. Dinamica lunară a depozitelor noi la termen atrase de la persoane fizice

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Concomitent, **depozitele noi atrase la vedere** au fost în creștere de 5,9% față de ianuarie-martie 2023, constituind 58,8 mld. lei.

Astfel, soldul depozitelor la sfârșitul anului 2024 s-a majorat cu 10,7% comparativ cu situația la 31.03.2024, atingând un volum de 126,6 mld. lei.

Depozitele la vedere au avut cea mai semnificativă contribuție pozitivă la creșterea masei monetare. La sfârșitul lunii martie 2025 masa monetară M3 a constituit 170,9 mld. lei și s-a majorat cu 11,8% comparativ cu situația de la 31.03.2024, creștere influențată preponderent de majorarea depozitelor la vedere (+4 p.p. contribuție). Contribuția banilor în circulație a fost de 3,8 p.p., depozitelor la termen – de 2,1 p.p., depozitelor în valută străină - de 1,8 p.p.

Figura 2.21. Dinamica masei monetare M3 pe componente, mld. lei

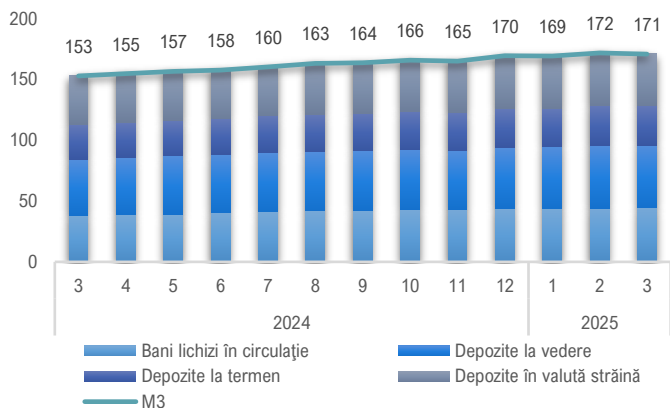
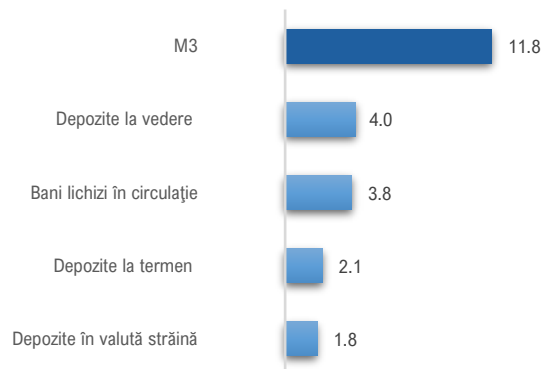

Figura 2.22. Gradul de influență asupra evoluției masei monetare M3, sfârșitul lunii martie 2025, p.p.

Sursă: Banca Națională a Moldovei

3. Finanțe publice

3.1. Bugetul public național

Conform datelor Ministerului Finanțelor, veniturile Bugetului Public Național în trimestrul I 2025 au atins valoarea de 29151 mil. lei, înregistrând o creștere de 15% (3 805,1 mil. lei) față de aceeași perioadă a anului precedent. În același timp, cheltuielile au totalizat 30815 mil. lei, marcând o creștere de 11,3% (3127,4 mil. lei) mai mult comparativ cu perioada similară a anului precedent.

În rezultat, deficitul bugetar s-a soldat cu 1663,9 mil. lei (2,3% în raport cu PIB) și s-a diminuat cu 28,9% comparativ cu trimestrul I 2024 (-2 341,6 mil. lei).

Figura 3.1. Evoluția trimestrială a veniturilor și cheltuielilor bugetare în anii 2022-2025 (%)

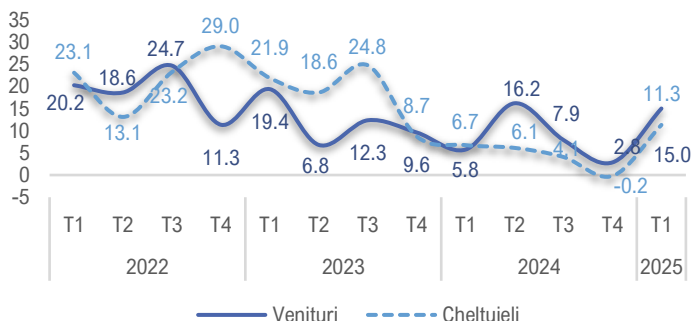
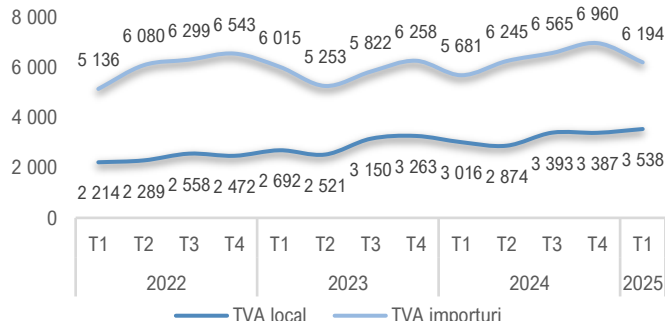

Figura 3.2. Încasările bugetare trimestriale din TVA în anii 2022-2025 (mil. lei)

Sursă: Ministerul Finanțelor

În structura veniturilor bugetare, cea mai mare pondere (61,2%) revine încasărilor din impozite și taxe – 17831 mil. lei, în structura cărora se evidențiază **veniturile din impozite și taxe pe mărfuri și servicii**, care au generat cea mai mare contribuție la creșterea veniturilor (4,6 p.p.), dintre care componentele cu influență principală:

- ↑ veniturile din TVA la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova au crescut cu 17,3%, semnalând relansarea consumului intern;
- ↑ încasările din TVA la mărfurile importate au înregistrat o creștere de 9%, determinată de majorarea valorii mărfurilor importate;
- ↑ încasările din accize au înregistrat o majorare de 3% în contextul extinderii listei subiecților care au obligația de a calcula și achita accize și majorarea cotelor accizelor pentru unele categorii.

Încasările din veniturile salariale se mențin în creștere. Veniturile din prime de asigurare obligatorie de asistență medicală s-au majorat cu 18,2% și cu 13,2% - din contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii. În rezultat, veniturile din contribuțiile salariale au influențat cu 4,5 p.p. creșterea veniturilor publice totale.

Încasările din impozitul pe venitul persoanelor fizice s-au majorat cu 17,4%, contribuind cu 1,3 p.p. la creșterea veniturilor totale, în timp ce al **persoanelor juridice** a scăzut cu 0,6%, contribuind la scăderea veniturilor BPN cu -0,1 p.p., această diminuare fiind urmare a realizării măsurii de politică fiscală privind aplicarea cotei zero de impozitare a veniturilor întreprinderilor mici și mijlocii nedistribuite sub formă de dividende.

Intrările de granturi au crescut. În trimestrul I 2025 au fost primite granturi de la organizații internaționale pentru realizarea proiectelor investiționale în valoare de 991,7 mil. lei, de 3,3 ori mai mult comparativ cu perioada similară a anului precedent (303,4 mil. lei), generând cel mai mare impact pozitiv de +2,7 p.p.

În **trimestrul I 2025**, categoria „**Alte venituri**” a înregistrat o majorare de 38,9% față de perioada similară a anului precedent și a influențat veniturile bugetare totale cu +1,6 p.p. Această creștere a fost determinată în mare parte de creșterea încasărilor la poziția „**venituri din vânzarea mărfurilor și serviciilor**” (+43,2%).

Figura 3.3. Structura veniturilor bugetare în trimestrul I 2025 (%)

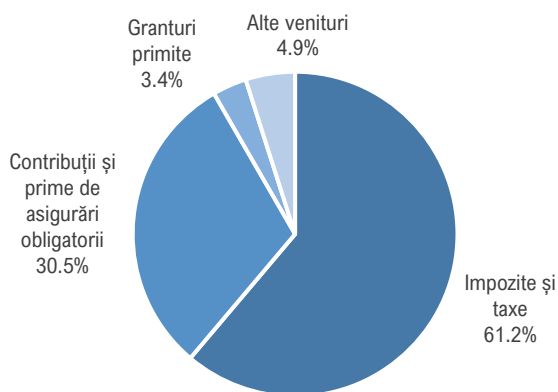
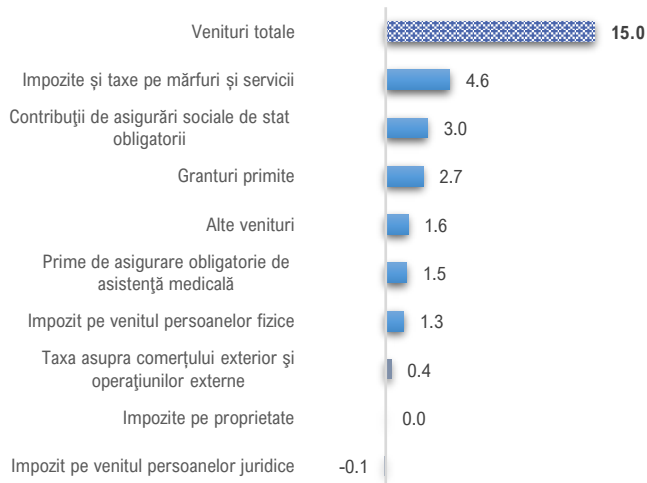

Figura 3.4. Contribuția componentelor la creșterea veniturilor bugetare în trimestrul I 2025 (p.p.)

Sursă: Ministerul Finanțelor

Deși veniturile bugetare au crescut într-un ritm mai rapid decât cheltuielile, valoarea totală a cheltuielilor continuă să depășească veniturile, menținând astfel presiune asupra bugetului. Creșterea cheltuielilor bugetare a fost în principal influențată de majorările cheltuielilor pentru ocrotirea sănătății, care a înregistrat o majorare de 6,3%, contribuind cu 1 p.p. la creșterea totală. Cheltuielile pentru protecția socială au crescut cu 14,4% (+6,1 p.p. contribuție), cheltuielile pentru serviciile în domeniul învățământului – cu 12,7% (+2 p.p.), ordine publică și securitate națională - cu 17,3% (+1 p.p.), cultură, sport, tineret, culte și odihnă - cu 5,2% (+0,1 p.p.), apărare națională – de 2 ori (+0,7 p.p.), protecția mediului – cu 26,4% (+0,1 p.p.), serviciile de stat cu destinație generală – cu 6,8% (+0,5 p.p.), gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale – cu 6% (+0,1 p.p.).

Cheltuielile pentru servicii în domeniul economiei în trimestrul I curent, au înregistrat o diminuare de 3,9% față de perioada similară din anul precedent, generând impact asupra diminuării cheltuielilor bugetare de -0,3 p.p.

Figura 3.5. Contribuția componentelor la creșterea cheltuielilor în trimestrul I 2025 (p.p.)

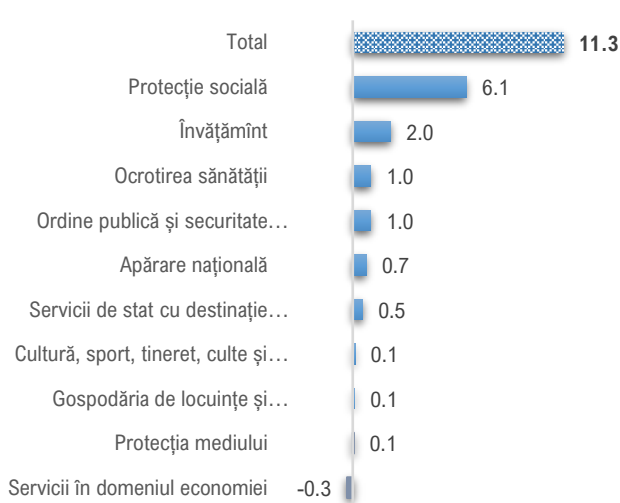
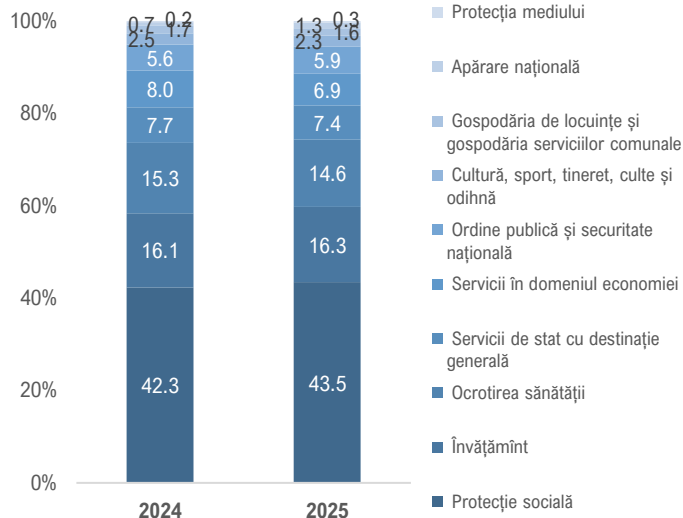

Figura 3.6. Structura cheltuielilor conform clasificății funcționale în tr. I anii 2024-2025, %

Sursă: Ministerul Finanțelor

3.2. Datoria de stat administrată de Guvern

Tendența de creștere a datoriei de stat (internă și externă) s-a menținut pe parcursul trimestrului I 2025, fiind influențată de necesitatea finanțării deficitului bugetar. La situația din 31 martie soldul datoriei de stat a însumat 123,0 mld. lei și a înregistrat o majorare cu 16,3% comparativ cu aceeași dată din anul precedent. Cu o pondere de 38,0% din valoarea totală a datoriei de stat, **datoria internă** la sfârșitul trimestrului I 2025 a constituit 46,7 mld. lei și s-a majorat cu 11% față de aceeași situație a anului 2025. Modificarea datoriei de stat interne s-a produs preponderent din contul majorării emisiunii valorilor mobiliare de stat pe piața primară cu 2 547,5 mil. lei la valoarea nominală.2

Datoria de stat externă (62% din total), a însumat 76,7 mld. lei și s-a majorat cu 19,7%. În valută străină datoria de stat externă a constituit 4,2 mld. dolari și a înregistrat o creștere de 17% comparativ cu trimestrul I 2024. Majorarea intrărilor de surse externe de finanțare a condiționat creșterea datoriei de stat externe.

Figura 3.7. Datoria de stat la data trimestrul I, anii 2021-2025 (mil. lei)

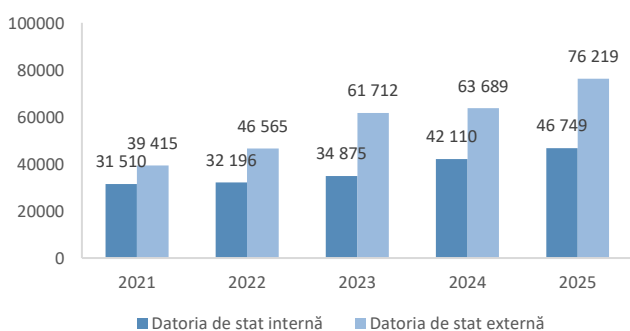
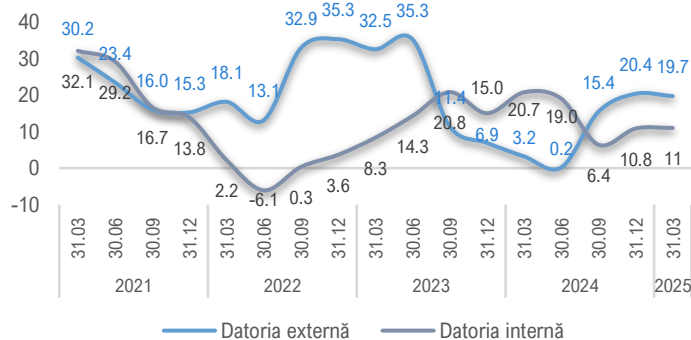

Figura 3.8. Evoluția datoriei de stat internă și externă, anii 2021-2025 (%)

Sursă: Ministerul Finanțelor

În structura valorilor VMS se evidențiază unele modificări: s-a majorat ponderea bonurilor de trezorerie emise pe 91 de zile cu 0,1 p.p. (1,6%), 182 zile cu 3,8 p.p. (50,5%), 2 ani – cu 0,3 p.p. (0,9%). Totodată, s-a micșorat ponderea bonurilor de trezorerie emise pe 364 de zile cu 3,7 p.p. (până la 43,9%), 3 ani – cu 0,1 p.p. (0,2%), 5 ani – cu 0,5 p.p. (0,1%).

⇒ Rata medie a dobânzii la VMS s-a majorat de la 4,75% (trimestrul I 2024) până la 8,19% (trimestrul I 2025);
 ⇒ Investitorii din sectorul bancar domină piața VMS cu 68,6%.

Figura 3.9. Dinamica ratei nominale medii anuale ponderate a dobânzii pentru VMS, anul 2025 (%)

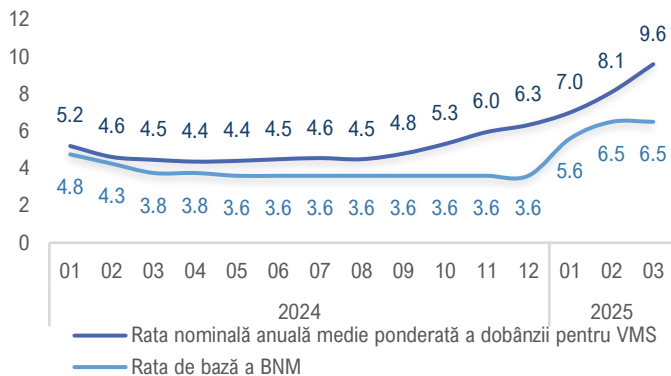
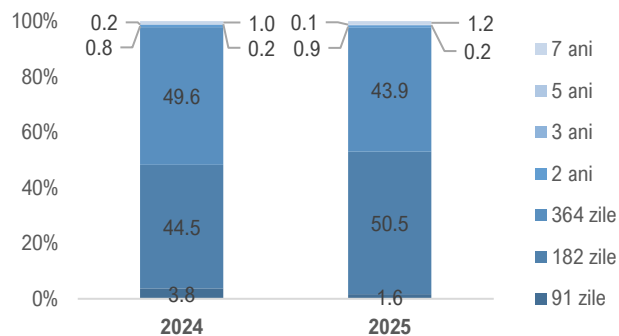

Figura 3.10. Structura după maturități a valorilor mobiliare de stat, la situația din 31 martie 2024-2025 (%)

Sursă: Ministerul Finanțelor

4. Sectorul extern

4.1. Balanța de plăți externe

În ianuarie-martie 2025 necesarul de finanțare externă a țării s-a accentuat. Restabilirea cererii interne, situația complicată din regiune, războiul din țara vecină și creșterea prețurilor externe la energia electrică și produsele alimentare s-au reflectat în indicatorii Balanței de plăți externe pentru trimestrul I 2025. Cererea internă și creșterea prețurilor la energia electrică importată au determinat majorarea cu 23,1% a valorii importurilor de bunuri. Concomitent, riscurile asociate conflictului militar din Ucraina și cererea externă modestă au influențat scăderea exporturilor de bunuri (-13,3%) și remiterilor primite din exterior (-5%), ceea ce a condus la creșterea deficitului contului curent de circa 2,3 ori - până la 1 mild. dolari (25,8% în raport cu PIB). Prin urmare, necesarul de finanțare externă a țării raportat la PIB a atins nivelul de 25,5%, comparativ cu 11,4% ianuarie-martie 2024.

Concomitent, intrările de investiții străine directe au atins 124,6 mil. dolari, fiind în creștere de 2,7 ori față de ianuarie-martie 2024, datorate în mare parte profiturilor reinvestite. Totuși, perspectivele incerte accentuate de conflictul armat din țara vecină au determinat intrările de participații la capital în valoare de doar 10,2 mil. dolari - cel mai redus nivel din ultimii 8 ani.

În aceste condiții, mijloacele financiare sub formă de numerar și depozite, activele de rezervă și creditele comerciale și avansurile au constituit principalele surse de finanțare a deficitului contului curent în trimestrul I 2025.

Contul curent și contul de capital

Deficitul contului curent s-a majorat extrem, atingând 25,8% în raport cu PIB. Deficitul contului curent a înregistrat 1020,5 mil. dolari și s-a majorat de 2,3 ori comparativ cu ianuarie-martie 2024.

Situația soldurilor principalelor componente ale contului curent se prezintă astfel:

- comerț cu bunuri: -1625,7 mil. dolari (+63%);

- comerț cu servicii: 200,2 mil. dolari (-4,8%);
- venituri primare: 4,7 mil. dolari (-93,8%);
- venituri secundare: 400,4 mil. dolari (+14%).

Deteriorarea soldului contului curent a fost determinată de evoluția tuturor componentelor, cu excepția veniturilor secundare, însă, cea mai mare contribuție negativă a fost din partea deficitului comercial cu bunuri.

Figura 4.1. Principalele componente ale contului curent în anii 2023-2025, mil. dolari SUA

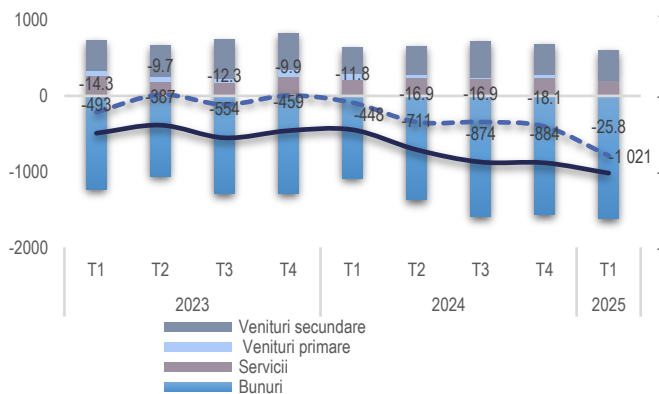
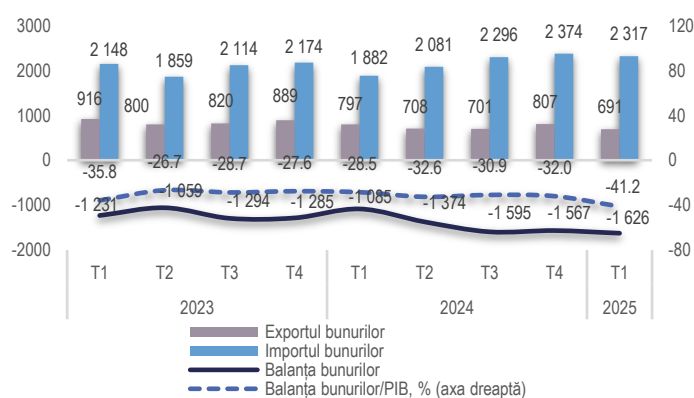

Figura 4.2. Comerțul internațional cu bunuri în anii 2023-2025, mil. dolari

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Exporturile de bunuri au constituit 691 mil. dolari (-13,3%) și au fost determinate în general de:

- ↓ cererea externă slabă;
- ↓ conflictul militar în Ucraina.

Importurile de bunuri au constituit 2316,8 mil. dolari (+23,1%), fiind determinate de:

- ↑ creșterea importurilor de produse minerale și energia electrică;
- ↑ cererea internă pentru bunurile importate.

Exportul serviciilor s-a majorat cu 10,1% (în termeni nominali), în general, datorită creșterii serviciilor de călătorii (+7,5%) și serviciilor de telecomunicații, informatică și informații (+24,9%), în timp ce serviciile de transport au fost în diminuare (-5,7%).

Importul serviciilor s-a majorat cu 18,9%. În cadrul acestora s-au majorat importurile serviciilor de telecomunicații, informatică și informații (+6,5%), serviciilor de transport (+13,3%) și serviciilor de călătorii (+39,3%)

Figura 4.3. Comerțul internațional cu servicii în anii 2023-2025, mil. dolari

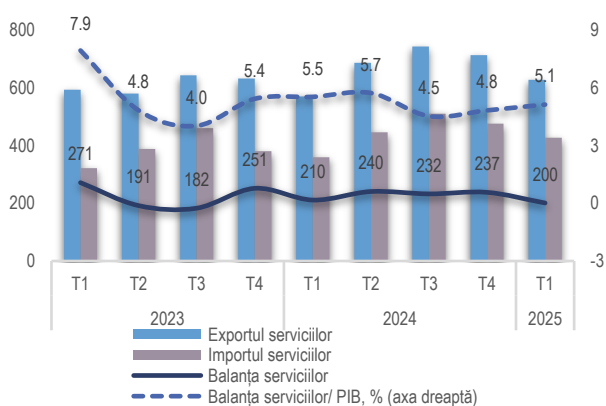
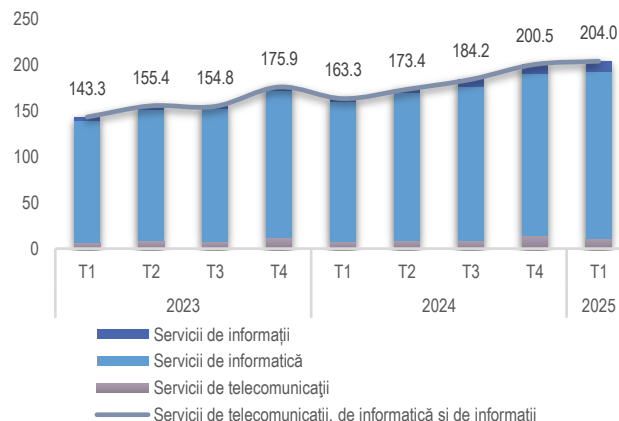

Figura 4.4. Exportul serviciilor de telecomunicații, informatică și informații în anii 2023-2025, mil. dolari

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Soldul pozitiv al balanței **veniturilor primare** a constituit 4,7 mil. dolari, în diminuare de 16,2 ori, datorită scăderii cu 20,6% a intrărilor de venituri sub formă de remunerarea muncii (până la 155,7 mil. dolari). Concomitent, s-au majorat cu 19,8% (până la 144,5 mil. dolari) ieșirile de venituri din investiții directe ale nerezidenților, în special, datorită creșterii cu 54,1% a profiturilor reinvestite.

Veniturile secundare nete au înregistrat un excedent în valoare de 400,4 mil. dolari (+14%). Această situație s-a datorat, în special, creșterii cu 59,5% a intrărilor de asistență tehnică, ajutorul umanitar și granturile acordate în cadrul cooperării internaționale pentru toate sectoarele instituționale în mărime de 121,2 mil. dolari, în timp ce ieșirile acestora s-au majorat cu 18,8% (până la 397,3 mil. dolari). De asemenea, au crescut transferurile personale cu 3,3% (până la 260,9 mil. dolari) transferurile primite de administrația publică – cu 2% (până 86,8 mil. dolari).

Concomitent, ieșirile din transferurile personale au scăzut cu 8,5%, acestea constituind 86,8 mil. dolari.

Figura 4.5. Veniturile primare nete în anii 2023-2025, mil. dolari

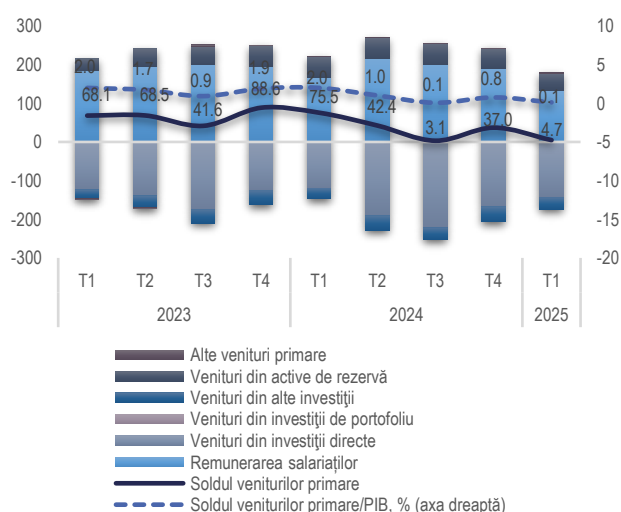
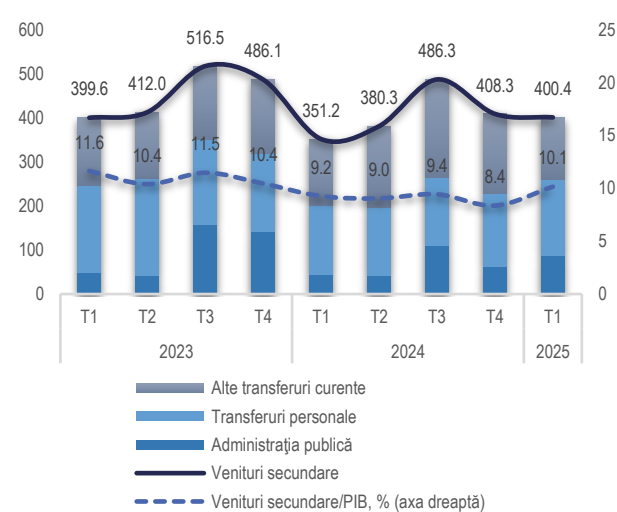

Figura 4.6. Veniturile secundare nete în anii 2023-2025, mil. dolari

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Contul de capital s-a soldat cu intrări de capital în valoare de 12,7 mil. dolari, fiind în diminuare cu 21,8%. Intrările nete înregistrate la sectorul privat s-au majorat cu 1,3%, până la 8,2 mil. dolari. Concomitent, intrările nete de asistență tehnică din exterior primite de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale au constituit 4,6 mil. USD (-44,5%).

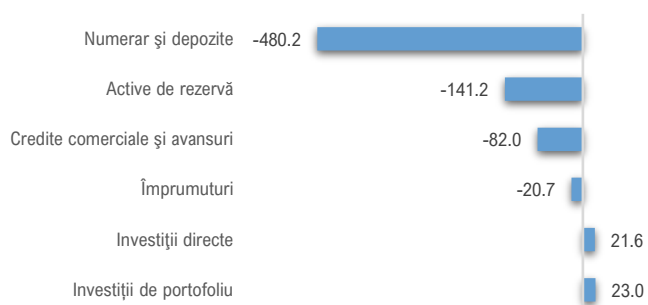
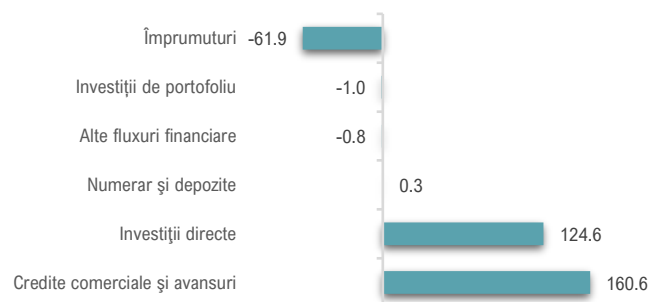
Drept rezultat al tranzacțiilor curente și de capital, **necesarul net de finanțare externă** a constituit -1007,8 mil. dolari (25,5% în raport cu PIB).

Contul financiar

Contul financiar a înregistrat intrări nete de capital, necesare pentru finanțarea deficitului contului curent, în mărime de 901,1 mil. dolari. Pasivele nete au înregistrat o creștere în mărime de 221,7 mil. dolari, în timp ce activele financiare nete s-au micșorat cu 679,4 mil. dolari.

Ieșirea netă a activelor a fost condiționată, în general, de tranzacțiile cu active sub formă de numerar și depozite în mărime de 480,2 mil. dolari, active de rezervă – de 141,2 mil. dolari, credite comerciale și avansuri – de 82 mil. dolari, împrumuturi - de 20,7 mil. dolari, în timp ce activele sub formă de investiții de portofoliu s-au majorat cu 23 mil. dolari, investiții străine directe - de 21,6 mil. dolari.

Majorarea netă a pasivelor a fost determinată, în general, de evoluția angajamentelor sub formă de credite comerciale și avansuri în mărime de 160,6 mil. dolari și investiții străine directe - de 124,6 mil. dolari. Totodată, pasivele sub formă de împrumuturi au fost în diminuare cu 61,9 mil. dolari.

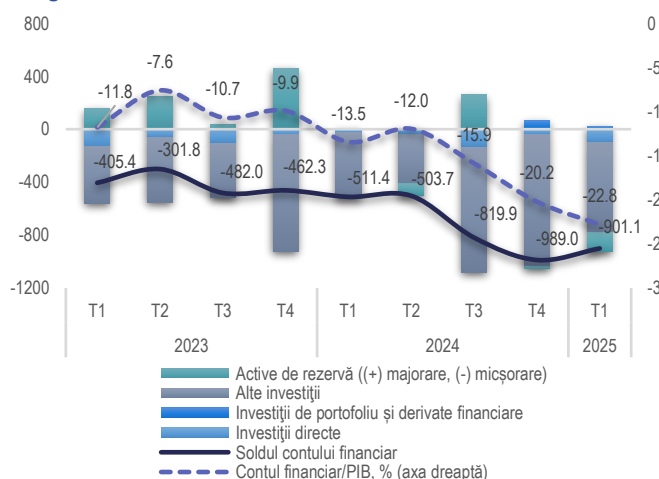
Figura 4.7. Achiziția netă de active financiare, mil. dolari

Figura 4.8. Acumularea netă de pasive, mil. dolari

Sursă: Banca Națională a Moldovei

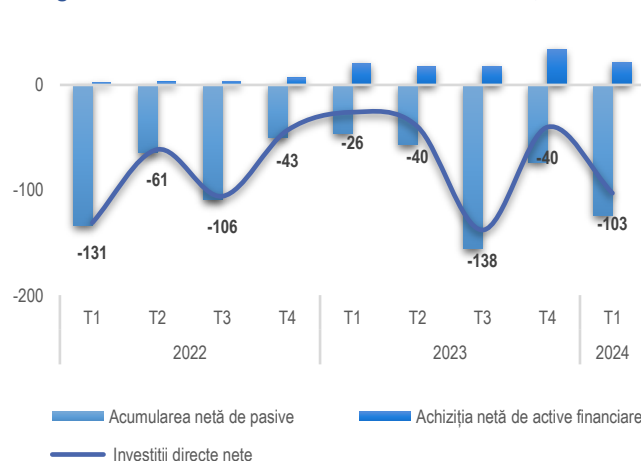
Astfel, principalele surse de finanțare a deficitului contului curent o constituie mijloacele financiare sub formă de numerar și depozite, activele de rezervă și creditele comerciale și avansurile. De asemenea, la finanțarea deficitului contului curent au contribuit investițiile directe, în special pe seama reinvestirii profiturilor de nerezidenți.

Sursele de acoperire a necesarului net de finanțare (contul financiar):

- investiții străine directe: -103 mil. dolari (de 4 ori mai mult);
- investiții de portofoliu: 24 mil. dolari (față de -0,3 mil. dolari în trimestrul I 2024);
- alte investiții: -680,9 mil. dolari (+38,3%), din care:
- numerar și depozite: -480,5 mil. dolari (+24,5%);
- împrumuturi: 41,3 mil. dolari (de 25,3 ori mai mult);
- credite comerciale și avansuri: -242,5 mil. dolari (de 2,2 ori mai mult);
- alte creanțe / angajamente: 0,8 mil. dolari (+1,3%);
- active de rezervă: -141,2 mil. dolari (față de 1,7 mil. dolari în trimestrul I 2024).

Figura 4.9. Contul financiar în anii 2023-2025, mil. dolari

Notă: (+) ieșiri nete de capital, (-) intrări nete de capital

Figura 4.10. Dinamica ISD în anii 2023-2025, mil. dolari

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Investițiile străine directe (ISD) au înregistrat intrări nete de capital în valoare de 103 mil. dolari (de 4 ori mai mult față de trimestrul I 2024), ca urmare a creșterii nete de pasive (capitalul nerezidenților investit în Moldova) cu 124,6 mil. dolari, determinate, în general, de reinvestirea profiturilor în mărime de 104,9 mil. dolari (+54,1%).

Concomitent, activele nete (capitalul rezidenților Moldovei investit în alte țări) s-au majorat cu 21,6 mil. dolari datorită participațiilor nete la capital în mărime de 21,1 mil. dolari.

Figura 4.11. Achiziția netă de active financiare a ISD pe instrumente în anii 2023-2025, mil. dolari

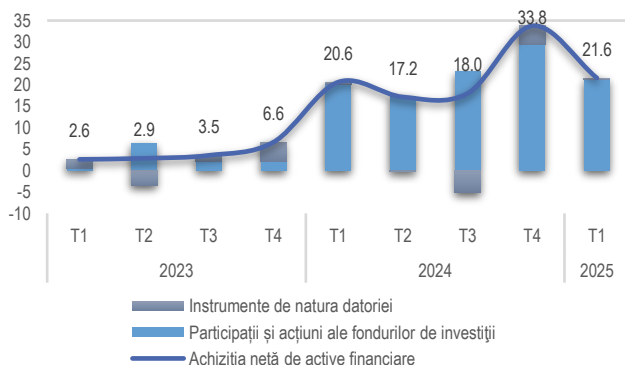
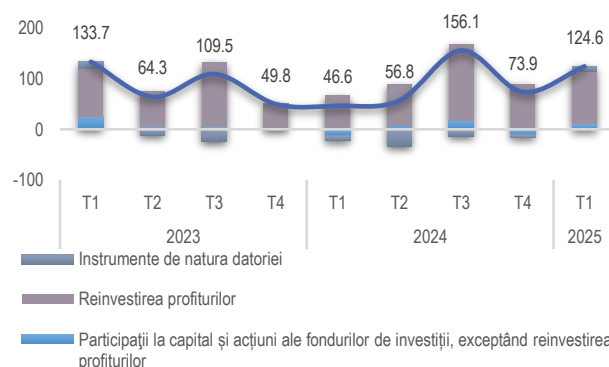

Figura 4.12. Acumularea netă de pasive a ISD pe instrumente în anii 2023-2025, mil. dolari

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Stocul total de pasive sub formă de ISD la 31.03.2025 a fost evaluat la 5508,3 mil. dolari (în creștere cu 2,2% față de 31.12.2023), din care participațiile la capital dețin o pondere de 66,6%, iar împrumuturile de datorie – 33,4%.

În distribuția geografică a capitalului acumulat, investitorilor din țările UE le-a revenit ponderea majoră – 85,7%, din alte țări – 15,2%. În același timp, investițiile directe provenite din CSI au totalizat -33 mil. dolari. Principalii investitori străini în Moldova sunt originari din Cipru, Olanda, România, Franța, Bulgaria, Austria, Marea Britanie etc.

Principalele activități economice care au beneficiat de ISD sunt activitățile financiare și de asigurări (36,4% din stocul total al investițiilor directe sub formă de capital propriu), comerțul (24,5%) și industria prelucrătoare (19,8%).

Figura 4.13. Distribuția geografică a ISD (capital propriu) acumulate la sfârșitul anilor 2023-2025, mil. dolari

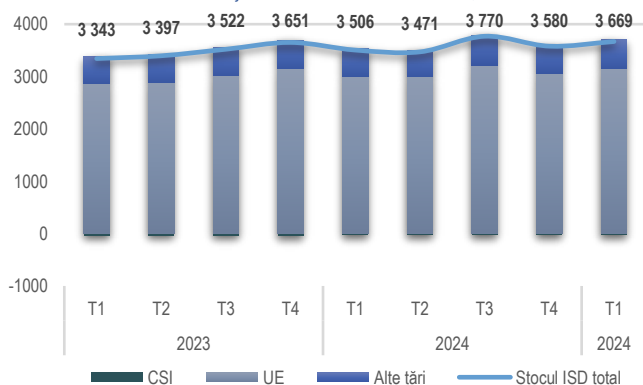
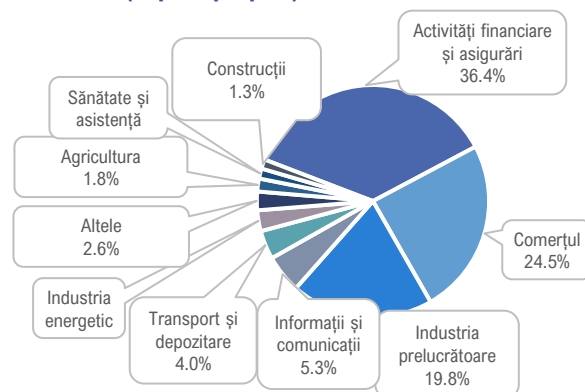

Figura 4.14. Structura ISD pe activități economice (capital propriu) la 31.03.2025, %

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Remiterile personale²

² Remiterile personale reprezintă un articol suplimentar la Balanța de plăți și reflectă valoarea remunerării nete a salariaților (excluzând cheltuielile lucrătorilor suportate în țara de prestare a muncii și unele taxe și impozite achitate de rezidenți peste hotare), a transferurilor personale și a celor de capital între gospodăriile casnice, indiferent de sursa de proveniență a acestora.

Conform datelor statistice ale Balanței de plăți, în ianuarie-martie 2025 volumul remiterilor personale primite de rezidenții Republicii Moldova a constituit 411,3 mil. dolari (10,4% în raport cu PIB), fiind în diminuare cu 5% comparativ cu perioada similară a anului 2024.

Cea mai mare diminuare a fost înregistrată de remiterile din țările CSI – de 3,4 ori. Ca rezultat, ponderea acestora în total s-a redus până la 2,7%, față de 8,9% în trimestrul I 2024. Remiterile primite din țările UE (59,8% din total) s-au micșorat cu 2,9%. Concomitent, remiterile din alte țări (37,4% din total) au înregistrat o creștere de 9,3%.

Figura 4.15. Dinamica remiterilor personale în anii 2023-2025, mil. dolari

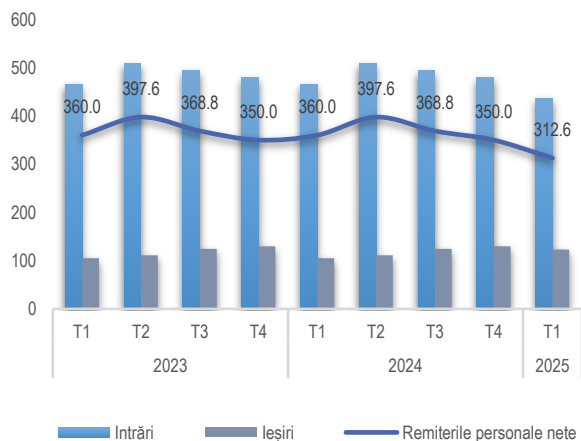
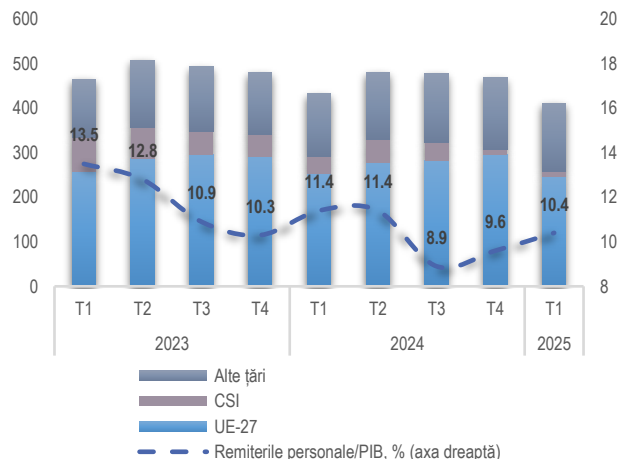

Figura 4.16. Remiterile personale primite de rezidenții Republicii Moldova din străinătate în anii 2023-2025, mil. dolari

Sursă: Banca Națională a Moldovei

4.2. Comerțul internațional cu mărfuri

În **trimestrul I 2025**, valoarea totală a comerțului internațional cu mărfuri a fost de 3360,6 mil. dolari, reprezentând o creștere de 9,2% față de trimestrul I 2024. Exporturile (FOB) s-au diminuat cu 110,0 mil. dolari (-11,9%), în timp ce importurile (CIF) s-au majorat cu 394,1 mil. dolari (+18,3%). În rezultat, deficitul balanței comerciale a înregistrat o creștere de 40,9%, de la -1233,6 mil. dolari în 2024 la -1737,6 mil. dolari în 2025.

Figura 4.17. Comerțul internațional cu mărfuri în trimestrul I 2021-2025, mil. dolari

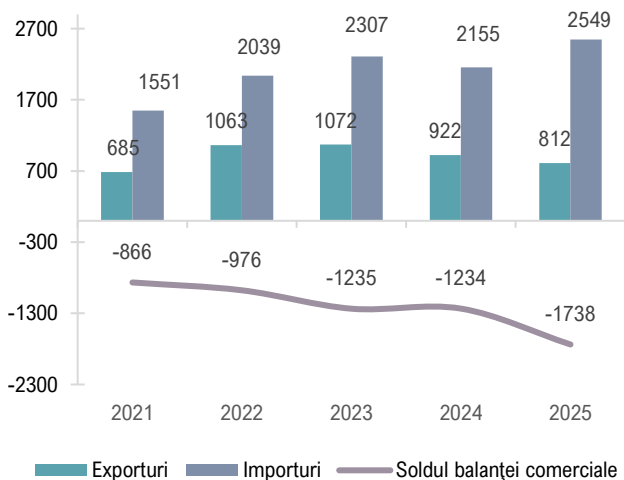
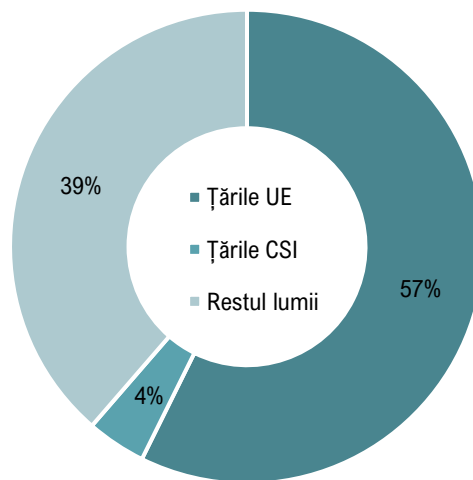

Figura 4.18. Schimburile comerciale pe grupe de țări în trimestrul I 2025, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

În trimestrul I 2025, exporturile au înregistrat o scădere semnificativă, cele mai mari declinuri înregistrându-se în luna februarie, iar importurile au avut o tendință generală de creștere ce-a mai mare cifră fiind înregistrată în luna martie. Această dinamică reflectă un dezechilibru în comerțul extern.

Figura 4.19. Evoluția lunară a exporturilor (%) și contribuția pe grupe de țări (p.p.)

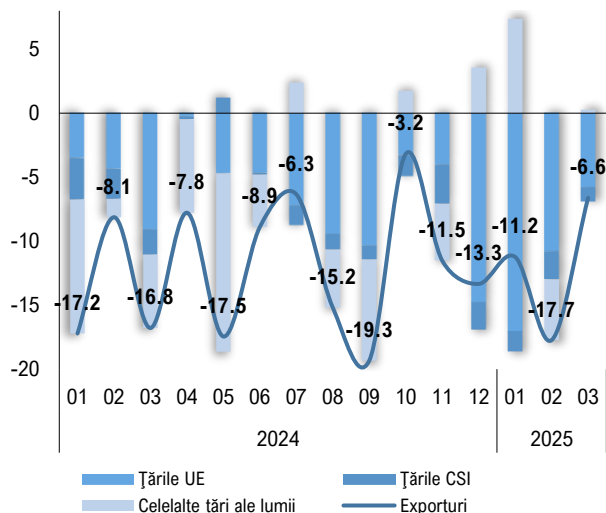
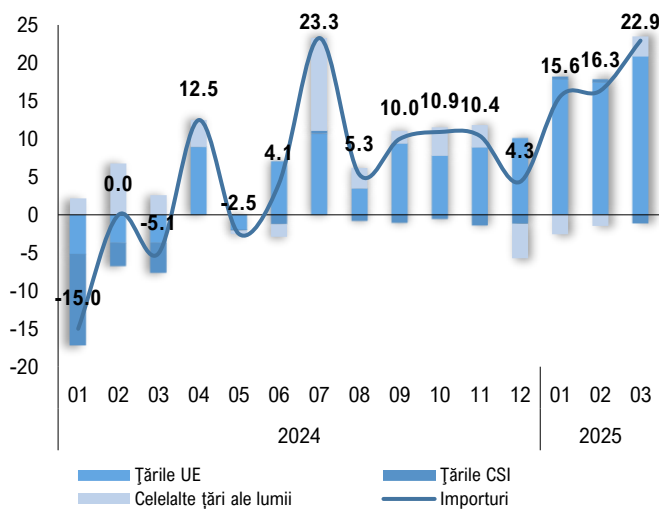

Figura 4.20. Evoluția lunară a importurilor (%) și contribuția pe grupe de țări (p.p.)

Sursă: Biroul Național de Statistică

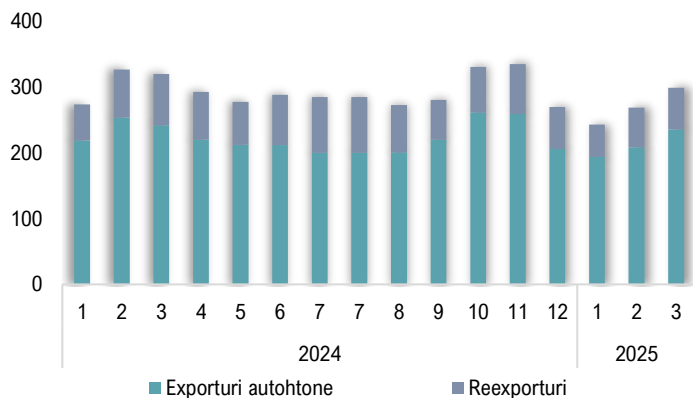
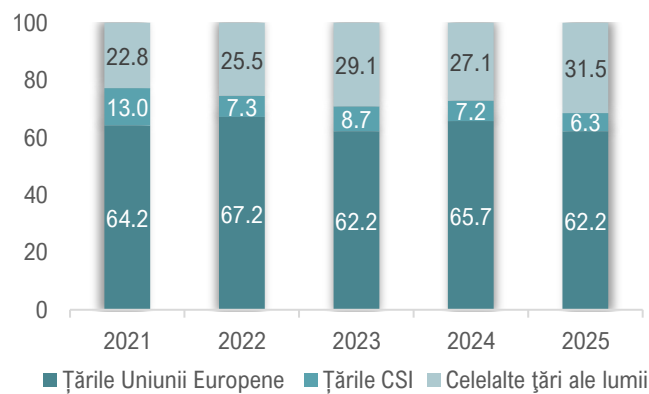
4.2.1. Exporturi (FOB)

În trimestrul I 2025 exporturile Republicii Moldova au însumat 811,5 mil. dolari, fiind în diminuare cu 11,9%. Cererea externă redusă, tensiunile geopolitice din regiune și diminuarea potențialului de producție (producția agricolă și industrială) au fost principalii factori ce au influențat scăderea exporturilor.

Totodată, scăderea exporturilor a fost determinată de micșorarea cu 16,4% a reexporturilor de mărfuri străine, în timp ce exporturile de mărfuri autohtone (78,7% din totalul exporturilor) au înregistrat o scădere de 10,7% față de anul trimestrul I 2024, cauzând micșorarea valorii totale a exporturilor cu 8,2 p.p.

Exporturile de mărfuri s-au redus spre țări UE și CSI, în timp ce spre celelalte țări s-a înregistrat o mică creștere. Exporturile spre grupul țărilor UE care reprezintă 62,2% din total, au scăzut cu 16,6%, având un impact negativ de -10,9 p.p. Livrările către țările CSI, cu o pondere de 6,3%, au scăzut cu 23%, contribuind negativ cu -1,6 p.p. În același timp, exporturile către celelalte țări ale lumii, ce dețin 31,5% din total, au crescut cu 2,2%, având o contribuție pozitivă de +0,6 p.p.

Totodată, scăderea exporturilor a fost determinată de micșorarea cu 21,3% a reexporturilor de mărfuri străine, în timp ce exporturile de mărfuri autohtone (78,7% din totalul exporturilor) au înregistrat o scădere de 10,7% față de anul 2024, cauzând micșorarea valorii totale a exporturilor cu 8,2%.

Figura 4.21. Exporturile lunare autohtone și reexporturile de mărfuri străine, mil.dolari**Figura 4.22. Structura exporturilor pe grupe de țări în trimestrul I 2021-2025, %**

Sursă: Biroul Național de Statistică

Primele 10 țări - principali parteneri comerciali ai RM au absorbit circa 80,9% din exporturi.

România, cu o pondere de 27,6% (223,9 mil. dolari) în totalul exporturilor, rămâne principalul partener comercial al RM, valoarea produselor diminuându-se cu 22,6%. Cea mai mare pondere (21,6%) a fost reprezentată de exportul de **fire, cabluri (inclusiv cabluri coaxiale) și alte conductoare electrice izolate**, acestea înregistrând o scădere de 21,2% față de anul 2024. Valoarea totală a exportului de **semințe de floarea soarelui** a scăzut cu 27,9%, contribuind cu o pondere de 10,9% în valoarea totală a exportului spre România. De asemenea, valoarea totală de **scaune transformabile în paturi și părți ale acestora** a crescut de 8,4 ori (5,6%), **grâu și meslin** a înregistrat o scădere de 3,6 ori (5%).

Spre **Turcia**, al doilea importator major de produse moldovenești, au fost livrate 14,1% (114,7 mil. dolari) din totalul exporturilor, volumul exportat crescând de 2 ori. O parte semnificativă a acestor exporturi este reprezentată de **semințe de floarea soarelui** care a crescut de 4,2 ori comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut și a avut o pondere totală de 68%. De asemenea, s-au înregistrat creșteri de 4,1 ori în exportul de **deșeuri și resturi de fonta, de fier sau de oțel (fier vechi) deșeuri lingotate de fier sau oțel** ponderea cărora a fost de 9,1%, porumbul a înregistrat o creștere de 3,3 ori (5,5%). Exportul de **tricouri, bluze și maiouri de corp, tricotate sau croșetate** au scăzut cu 31,7% în anul 2025 față de 2024.

S-au majorat exporturile spre **Italia** (73,1 mil. dolari) – cu 24,6%, **grâu și meslin** a înregistrat o creștere de 4,9 ori și o pondere de 16,9% din totalul exporturilor, **paltoane, scurte, pelerine, hanorace, geci de vânt și alte articole similare** o creștere de 2 ori (13%). **Cehia** (65,2 mil. dolari) - cu 41,7% care a înregistrat cea mai mare balanță comercială pozitivă iar printre mărfurile exportate cea mai mare pondere reprezintă **fire, cabluri (inclusiv cabluri coaxiale) și alte conductoare electrice izolate** aproximativ 87,2% de 1,6 ori mai multe decât în aceeași perioadă a anului 2024, vinurile din struguri proaspeți au reprezentat 2,9% din totalul exporturilor spre Cehia înregistrând o scădere de 13,4%, **Olanda** (21,1 mil. dolari) – cu 59,3% principalele categorii de mărfuri fiind **ulei de floarea soarelui** cu o pondere de 38,7%, **îmbrăcăminte** (12%) și o creștere de 23,8% și **transformatoare electrice, convertizoare statice, bobine de reactanță și de inductanță** (8,9%) și scădere de 8,4%.

S-au diminuat exporturile spre **Ucraina** (69,9 mil. dolari) - 9,1%, **uleiuri din petrol sau uleiuri din minerale bituminoase** a căror pondere a fost 33,6% au scăzut cu 35,1%, **alcool etilic nedenaturat** a înregistrat o scădere de 24,2% având o pondere de 8,3% din totalul exporturilor în ianuarie – martie 2025, dar pe lângă toate aceste scăderi a crescut exportul de **energie electrică** de 1,9 ori și a reprezentat o pondere de 12,4%.

Bulgaria (19,5 mil. dolari) – 10,9%, **Belarus** (19,8 mil. dolari) - 14,2%, **Federația Rusă** (22,4 mil. dolari) – 24,8%, **Germania** (27,1 mil. dolari) - 55,2% și cumulativ acestea au influențat negativ evoluția exporturilor cu -5,8 p.p.

Figura 4.23. Structura exporturilor pe principalele țări - partenere în trimestrul I 2025, %

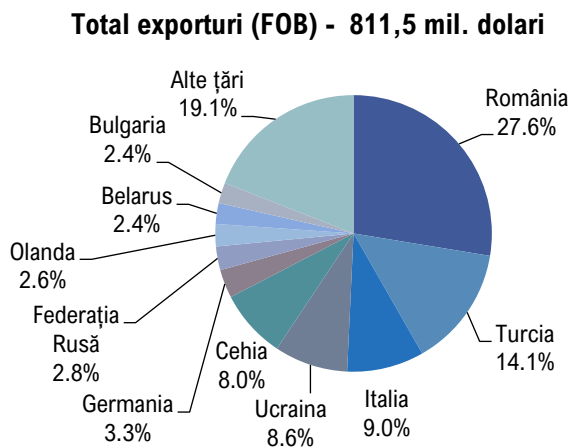
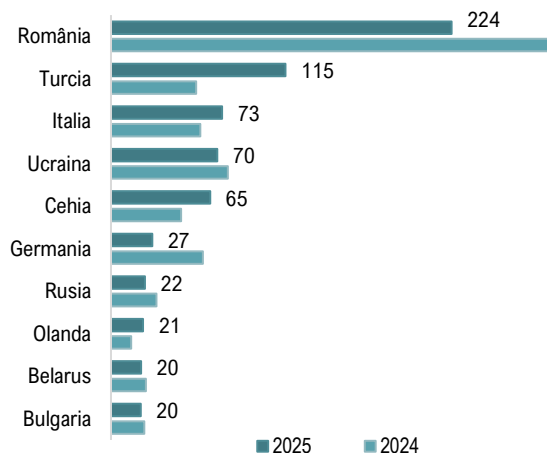

Figura 4.24. Volumul exporturilor în principalele țări - partenere (tr. I 2024-2025), mil. dolari

Sursă: Biroul Național de Statistică

Secțiunile de mărfuri care au contribuit negativ la evoluția exporturilor în trimestrul I 2025 au fost:

- **grăsimile și uleiurile:** în scădere cu - 68,2% față de aceeași perioadă din 2024 (2,4% din totalul exporturilor, contribuția -4,5 p.p.);
- **mașinile și aparatele electrice:** -20,9% (17,5% în totalul exporturilor, contribuția -4,1 p.p.);
- **produsele industriei alimentare:** -17,3% (12,9% în totalul exporturilor, contribuția -2,4 p.p.);
- **produsele minerale:** -18,3% (5,1% în totalul exporturilor, contribuția -1,0 p.p.);
- **produsele regnului vegetal:** -2,7% (30,8% în totalul exporturilor, contribuția -0,7 p.p.);
- **mărfurile și produsele diverse:** -9,5% (4,9% în totalul exporturilor, contribuția -0,5 p.p.).

Secțiunile de mărfuri care au contribuit pozitiv la dinamica exporturilor:

- **metale comune și articole din metale comune:** +66,5% (4,2% din totalul exporturilor, contribuția +0,9 p.p., inclusiv fontă, fier și oțel: de 3,9 ori; articole din fontă, fier sau oțel: +34,0%, contribuția +0,3 p.p.);
- **animale vii și produse ale regnului animal:** +49,8% (din care carne și organe comestibile: de 4 ori, contribuția +0,2 p.p.);
- **instrumente și aparate optice, fotografice sau medico-chirurgicale:** +25,7% (din care instrumente și aparate optice: +24,3%, contribuția +0,3 p.p.);
- **vehicule:** +21,8% (din care vehicule terestre: +27,9%, contribuția +0,3 p.p.).

Figura 4.25. Gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor pe principalele secțiuni de mărfuri conform NCM, p.p. (trimestrul I 2025)

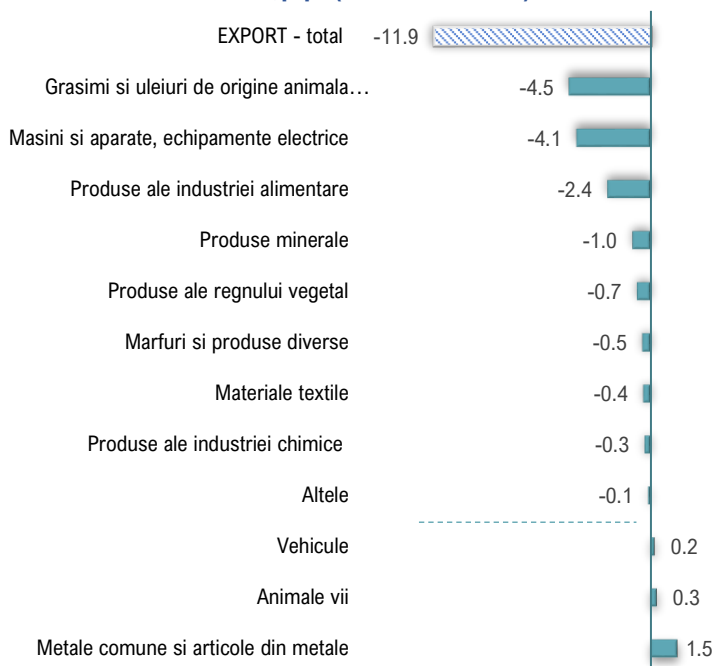
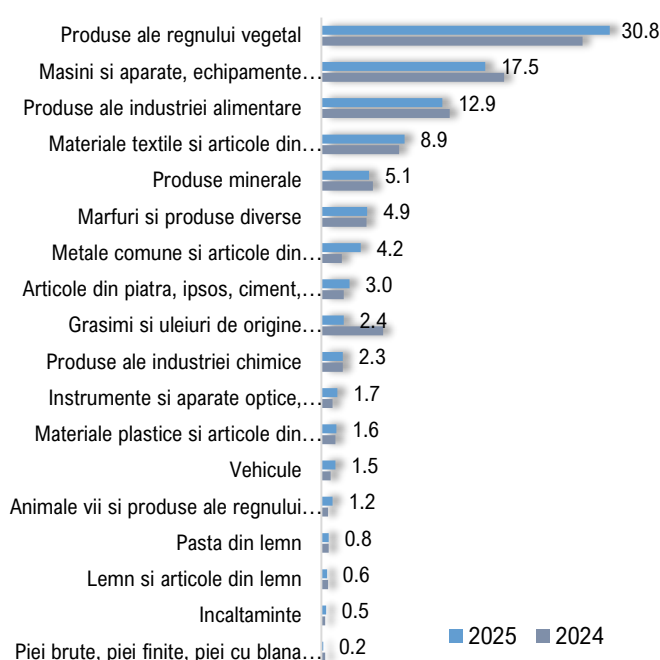

Figura 4.26. Ponderea secțiunilor de mărfuri în total exporturi (2023-2024)

Sursă: Biroul Național de Statistică

4.2.2. Importuri (CIF)

În **trimestrul 2025** importurile Republicii Moldova au însumat 2549,1 milioane dolari, fiind în creștere cu 18,3%, determinată de relansarea cererii interne, care a stimulat achizițiile de bunuri din exterior destinate atât pentru consumul final, cât și pentru activitatea economică și investițională.

Importurile de mărfuri din țările UE au crescut. Jumătate (55,8%) din mărfurile importate au provenit din *țările UE*, acestea majorându-se cu 37,9% comparativ cu aceeași perioadă a anului 2024.

Importurile din grupul *țărilor CSI* s-au scăzut cu 3,9%, deținând o pondere de 3,3% în total și importurile din celelalte *țări ale lumii* au scăzut cu 0,6% și au deținut o pondere de 40,9%.

Figura 4.27. Structura importurilor pe grupe de țări în anii 2021-2025, %

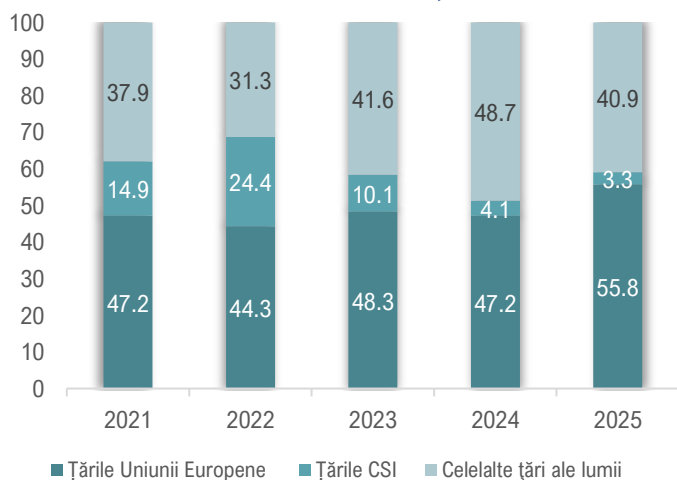
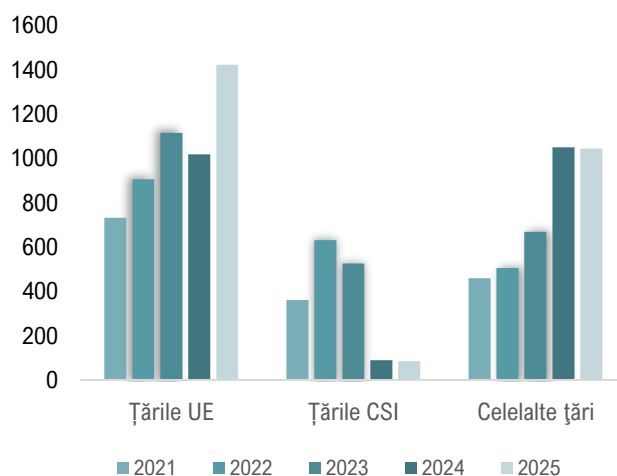

Figura 4.28. Evoluția importurilor pe grupe de țări în anii 2021-2025, mii dolari

Sursă: Biroul Național de Statistică

Din primele 10 țări - principali parteneri comerciali ai RM au fost importate circa 78,1 % din mărfuri.

România s-a clasat pe primul loc în derularea importurilor. Importul din această țară s-a majorat de 2,1 ori, atingând 671,8 mil. dolari (26,4% în total), și a influențat pozitiv evoluția importurilor cu 16,1 p.p. Circa 45,9% din valoarea totală constituie importul de **gaz de sonda și alte hidrocarburi gazoase** valoarea cărora a crescut de 42 ori față de anul 2024, **uleiuri din petrol sau uleiuri din minerale bituminoase** (24,5%) a scăzut cu 11,5%,. Valoarea importului de **energie electrică** (11,6%) a fost în creștere de 5,5 ori. Cumulativ aceste 3 secțiuni au reprezentat **82%** din totalul mărfurilor importate din această țară.

China se situează pe poziția a doua, importurile din această țară s-au majorat cu 35,1%, până la 320,6 mil. dolari (12,6% din total importurilor). Gradul de influență la evoluția importurilor a fost de 3,9 p.p. Aproximativ 9,3% din valoarea totală a fost reprezentată de importul de **aparate telefonice, telefoanele inteligente și alte aparate telefonice pentru rețeaua de telefonie mobilă** valoarea cărora a crescut cu 11,5%, **autoturisme și alte autovehicule, proiectate în principal pentru transportul persoanelor** (5,1%) au crescut de 1,9 ori comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, **mașini automate de prelucrare a datelor** (4,4%) a scăzut cu 11,8%.

A treia poziție revine **Ucrainei**. Importurile din această țară au scăzut cu 38,3% în anul 2025, constituind 241,1 mil. dolari. Cu o pondere de 9,5% din total importuri, acestea au contribuit negativ la evoluția importurilor cu 6,9 p.p. Primei poziții în clasamentul mărfurilor importate revine **gazului de sonda și altor hidrocarburi gazoase** cu o pondere de 8,2% și o scădere de 10,5 ori față de anul trecut, **alte bare și tije din fier sau din oțeluri nealiat** (6,7%) au crescut de 3,4 ori. Valoarea importului de **energie electrică** (4,1%) a fost în creștere de 2,4 ori.

Comparativ cu trimestrul I 2024 au înregistrat creștere importurile din **Turcia** (190,5 mil. dolari) – cu 21,8%, **Franța** (68,3 mil. dolari) – cu 13,3%, **Germania** (155,2 mil. dolari) - cu 2,5%, **Italia** (108,3 mil. dolari) – cu 4,8%, **SUA** (52,1 mil. dolari) – de 1,6 ori.

Concomitent, volumul importurilor din **Federația Rusă** (49,3 mil. dolari) s-a micșorat cu 16,1% comparativ cu 2024, cu o pondere de 1,9% din total importuri. De asemenea, au scăzut importurile din **Polonia** (81,6 mil. dolari) – cu 2,8% etc.

Figura 4.29. Structura importurilor pe principalele țări - parteneri în trimestrul I 2025, %

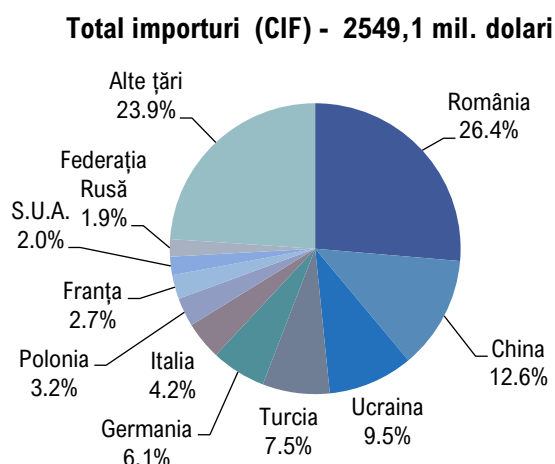
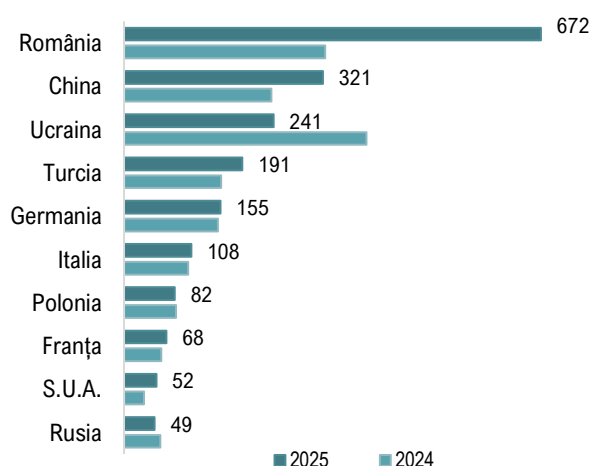

Figura 4.30. Volumul importurilor din principalele țări parteneri (2024-2025), mil. dolari

Sursă: Biroul Național de Statistică

Secțiunile de mărfuri care au înregistrat creșteri ale valorii importurilor în anul 2025 și, respectiv, au influențat pozitiv evoluția importurilor:

- **produse minerale** – în creștere +36,6% față de aceeași perioadă din 2024 (26,4% din totalul importurilor), din care: *combustibili minerali, uleiuri minerale și produse rezultate din distilarea acestor* – cu 36,4% (+8,2 p.p.), *sare; sulf, pământuri și pietre* – cu 47,8% (0,2 p.p.);
- **metale comune și articole din metale comune** – +49,7%, din care: *fontă, fier și oțel* – cu 73,9% (+1 p.p.), *articole din fontă, fier sau oțel* – cu 57,1% (+0,9 p.p.);
- **vehicule, aparate de zbor** – +26,7% din care *vehicule terestre* – cu 26,6% (+2,1 p.p.);
- **mașini și aparate, echipamente electrice, aparate de înregistrat sau reprodus sunete** – +10,3% din care *reactoare nucleare, cazane, mașini, aparate și dispozitive mecanice; părți ale acestora* – cu 20,5%, gradul de influență pozitivă la evoluția exporturilor constituind +1,4 p.p., *mașini, aparate și echipamente electrice* - cu 3,4% (+0,3 p.p.);
- **produse ale industriei alimentare; băuturi, tutun** – +23,1% inclusiv *băuturi, lichide alcoolice și oțet* – cu 32,0% (+0,3 p.p.);
- **produse ale regnului vegetal** – +11,6% inclusiv: *legume, plante, rădăcini și tuberculi alimentare* – cu 33,8% (+0,5 p.p.), *fructe comestibile și nuci* – cu 17,4% (+0,2 p.p.), *cafea, ceai, mate și mirodenii* – cu 19,9% (+0,1 p.p.);

Secțiunile de mărfuri ce au o contribuție negativă la evoluția importurilor:

- **importul de grăsimi și uleiuri de origine animală sau vegetală** – a scăzut cu 16,5% (din care *grăsimi și uleiuri de origine animală sau vegetală*– cu 16,5%, gradul de influență la scăderea importurilor constituind -0,5 p.p.);
- **piei brute, piei finite, piei cu blană și produse din acestea: -29,1% (contribuția -0,2 p.p.);**
- **instrumente și aparate optice, fotografice: -10,9% (contribuția -0,2 p.p.).**

Figura 4.31. Gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) importurilor pe principalele secțiuni de mărfuri conform NCM în trimestrul I 2025, p.p.

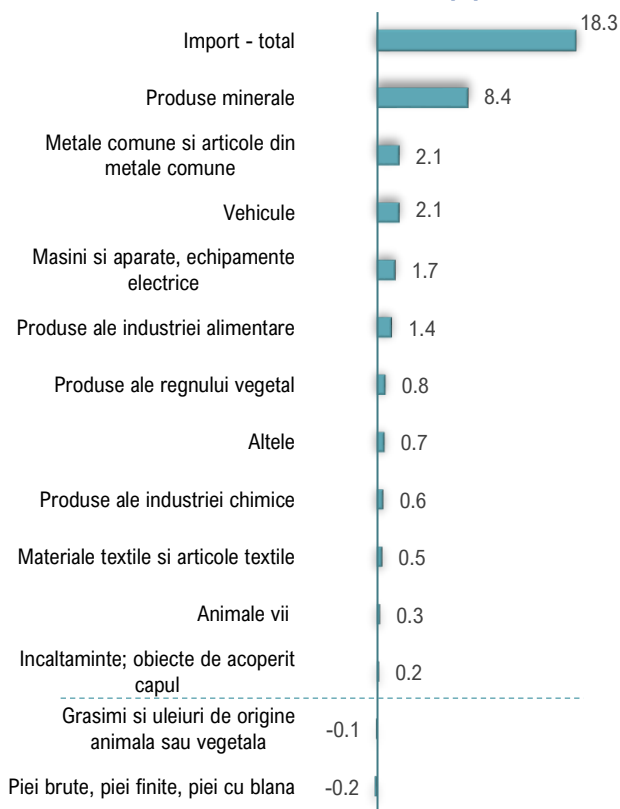
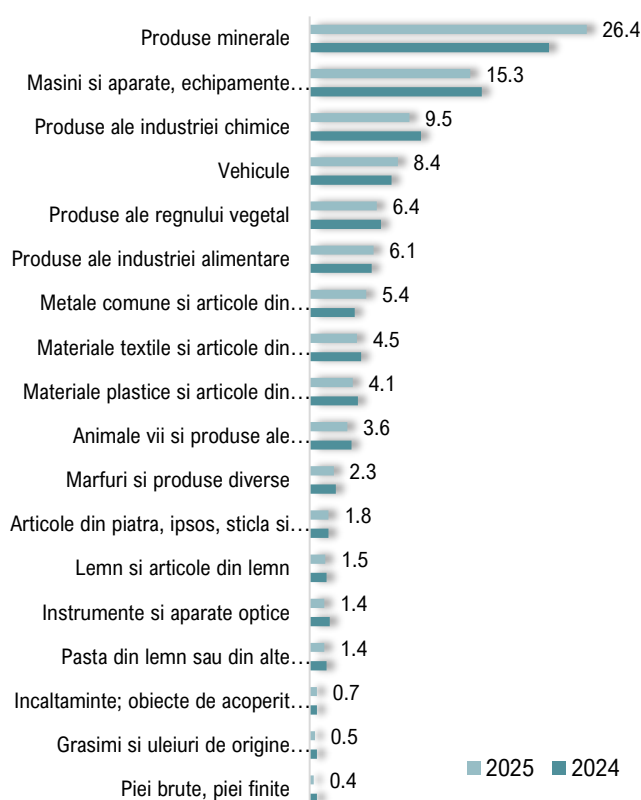

Figura 4.32. Ponderea secțiunilor de mărfuri în total importuri (2024-2025)

Sursă: Biroul Național de Statistică

5. Sectorul social

5.1. Piața muncii

În trimestrul I 2025 populația cu vârstă de 15 ani și peste a constituit 2 mil. persoane, reprezentată de două categorii principale: forța de muncă (40,9%) și populația în afara forței de muncă (59,1%). **Forța de muncă** (populația activă), care include populația ocupată și șomerii, a constituit **807,9 mii** persoane, fiind în diminuare cu 9,9% față de trimestrul I 2024. **Rata de participare la forța de muncă** a fost de 40,9%, în scădere cu 3,9 p.p.

Figura 5.1. Repartizarea populației de 15 ani și peste în trimestrul I 2025, mii persoane

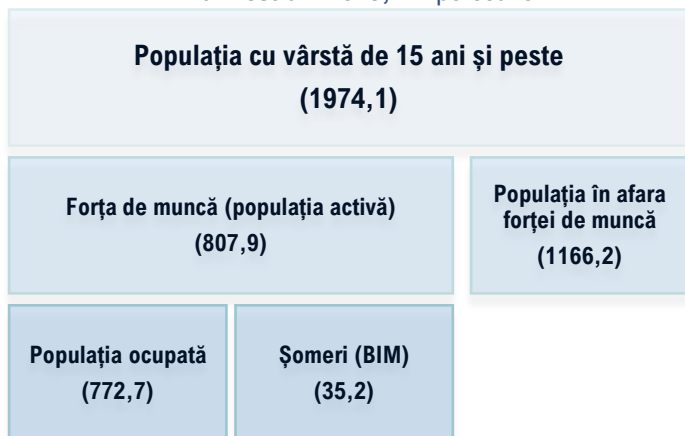
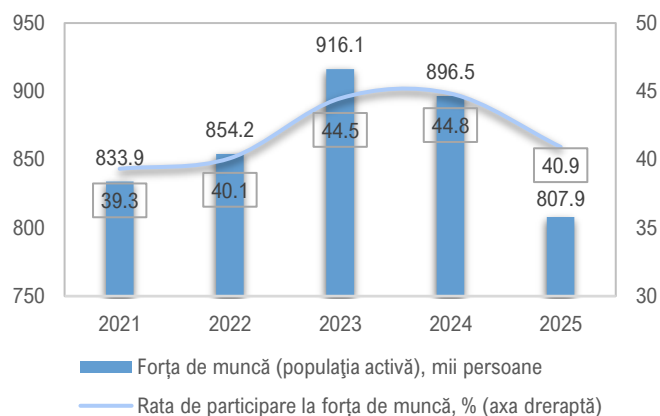

Figura 5.2. Forța de muncă (populația activă) și rata de participare la forța de muncă (trimestrul I 2021-2025)

Sursă: Biroul Național de Statistică

Numărul **populației ocupate** în trimestrul I 2025 a constituit 772,7 mii persoane și s-a diminuat cu 84,1 mii persoane (-9,8%) comparativ cu trimestrul I 2024.

Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste (proporția persoanelor ocupate în vârstă de 15 ani și peste față de populația totală din aceeași categorie de vârstă) a fost de 39,1%, micșorându-se cu 3,7 p.p. față de trimestrul I al anului precedent.

În trimestrul I 2025 cea mai mare pondere a populației ocupate se atestă în sectoarele: administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială (25,3%); comerț cu ridicata și amănuntul, activități de cazare și alimentație publică (19,7%); agricultură, silvicultură și pescuit (16,3%); industrie (13%) etc.

Se atestă diminuarea numărului populației ocupate în majoritatea sectoarelor economice precum:

- alte activități – cu 22,9 mii persoane (-21,8%);
- agricultură, silvicultură și pescuit – cu 20,4 mii persoane (-13,9%);
- construcții - cu 7,5 mii persoane (-13,2%);
- administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială – cu 27,3 mii (-12,3%);
- industrie – cu 11,3 mii persoane (-10,1%);
- comerț cu ridicata și cu amănuntul, activități de cazare și alimentație publică – cu 3 mii persoane(-1,9%).

Totodată, numărul populației ocupate a crescut în activitățile:

- transport și depozitare, informații și comunicații – cu 8,3 mii persoane (+14,4%).

Figura 5.3. Populația ocupată și rata de ocupare în trimestrul I 2021-2025

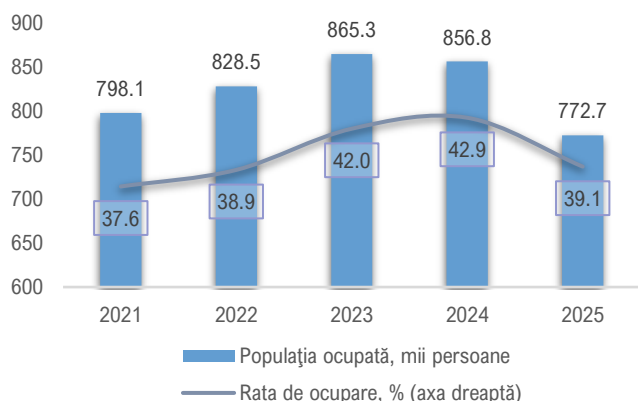
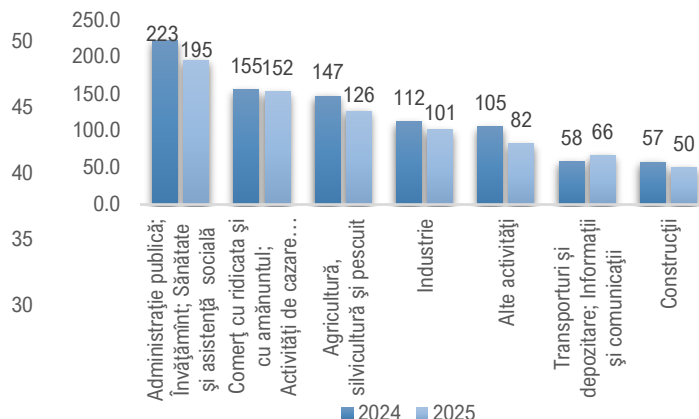

Figura 5.4. Populația ocupată pe activități economice în trimestrul I 2024-2025, mii persoane

Sursă: Biroul Național de Statistică

Ponderea femeilor în totalul populației ocupate în trimestrul I 2025 constituie 51,6% (398,7 mii pers.), cu 0,2 p.p. mai mică comparativ cu același trimestru din 2024. Numărul *femeilor ocupate* s-a diminuat cu 10,2% (sau cu 45,2 mii pers.). Cele mai accentuate contribuții negative la această diminuare au fost generate de ocuparea femeilor în sectoare precum: agricultură, unde numărul femeilor ocupate a înregistrat o diminuare de 21,1%; alte activități (-16,7%); administrație publică; învățământ; sănătate și asistență socială (-13,8%); industrie (-6,2%); comerț cu ridicata și cu amănuntul; activități de cazare și alimentație publică (-3,8%). Totodată, sectoarele în care a fost înregistrată majorare au fost: transporturi și depozitare; informații și comunicații (+33,8%); construcții (+5,3%).

În același timp, numărul *bărbaților în totalul populației ocupate* a fost de 374 mii persoane (48,4%), înregistrând o scădere de 9,4% față de trimestrul I 2024. Cea mai semnificativă contribuție negativă a fost generată de sectorul alte activități, unde s-a înregistrat o diminuare de 29,6%, urmat de construcții (-15,2%); industrie (-13,2%); agricultură (-9%) și administrație publică; învățământ; sănătate și asistență socială (-8,4%). Totodată, în transporturi și depozitare; informații și comunicații s-a înregistrat o creștere de 5,8%, urmat de comerț cu ridicata și cu amănuntul; activități de cazare și alimentație publică (+0,5%).

Figura 5.5. Numărul femeilor ocupate pe activități economice în trimestrul I 2024-2025, mii persoane

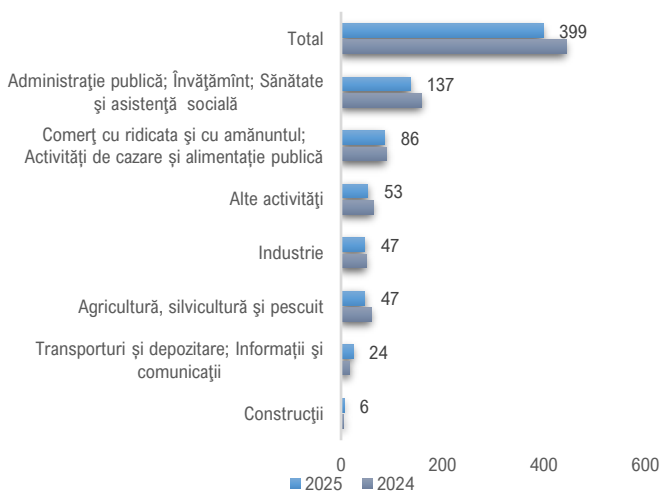
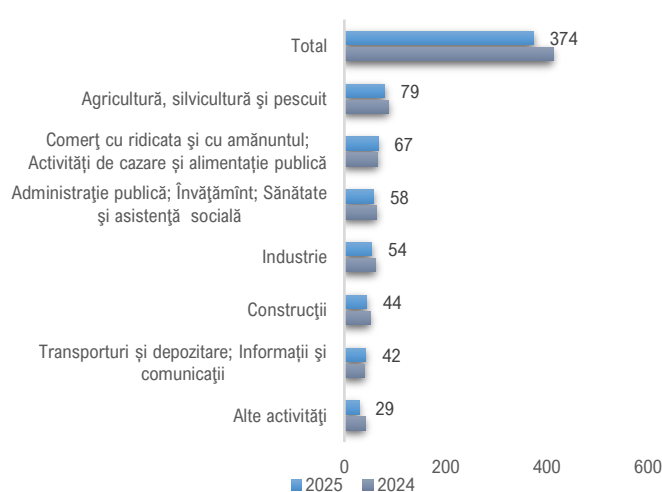

Figura 5.6. Numărul bărbaților ocupați pe activități economice în trimestrul I 2024-2025, mii persoane

Sursă: Biroul Național de Statistică

Numărul **șomerilor**, estimat conform definiției Biroului Internațional al Muncii (BIM), în trimestrul I 2025 a fost de 35,2 mii și s-a diminuat cu 11,5% față de trimestrul I 2024 (39,7 mii). **Rata șomajului** (ponderea șomerilor BIM în forța de muncă) la nivel de țară în trimestrul I 2025 a constituit 4,4%, fiind la nivelul trimestrului I 2024.

Potrivit datelor operative ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, în perioada ianuarie-martie 2025 la oficiile forței de muncă s-au înregistrat circa 5,5 mii șomeri, fiind în creștere cu 5,3% comparativ cu ianuarie-martie 2024. Cumulativ în 3 luni 2025, 30,9% dintre aceștia au fost plasați în câmpul muncii.

Figura 5.7. Șomeri BIM și rata șomajului în trimestrul I 2021-2025

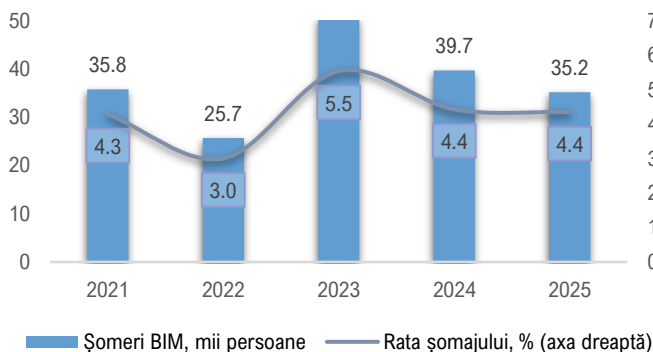
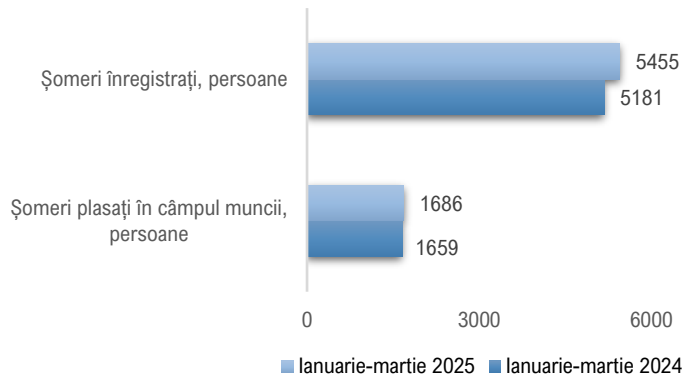

Figura 5.8. Numărul șomerilor, persoane

Sursă: Biroul Național de Statistică, ANOFM

Populația în afara forței de muncă în trimestrul I 2025 a constituit 1166,2 mii persoane, fiind în creștere cu 5,7% față de trimestrul I 2024 și depășind forța de muncă, cu 44,4%.

Rata de inactivitate în trimestrul I al anului curent a constituit 59,1%, fiind cu 3,9 p.p. mai mare față de aceeași perioadă a anului 2024.

Cea mai mare pondere în cadrul populației inactive (42,1%), revine categoriei de pensionari, urmași de grupul elevilor și studenților (14,4%) și persoane care îngrijesc de familie (casnice) (10,3%). În rândul altor persoane inactive se mai regăsește grupul de persoane care au un loc de muncă peste hotare sau care intenționează să plece la lucru peste hotare (9,3%), precum și persoanele (declarată de gospodării) ca fiind plecate peste hotare la lucru sau în căutare de lucru pentru o perioadă mai mică de un an (3,6%).

Figura 5.9. Populația în afara forței de muncă (populația inactivă) și rata de inactivitate (trimestrul I 2021-2025)

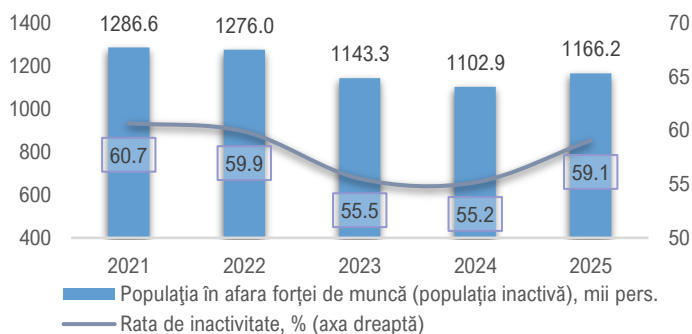
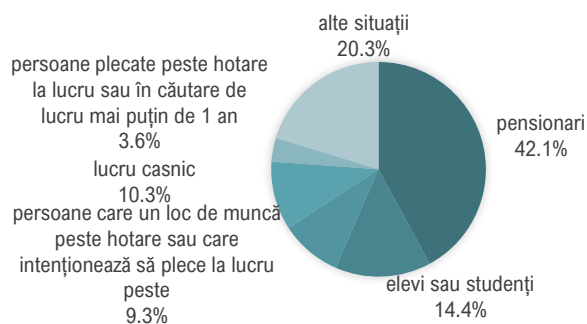

Figura 5.10. Structura populației în afara forței de muncă în trimestrul I 2025

Sursă: Biroul Național de Statistică

În trimestrul I al anului 2025, numărul **populației ocupate cu loc de muncă informal** a constituit 128,1 mii persoane, diminuându-se cu 25% (sau 42,8 mii persoane) față de trimestrul I 2024. În totalul populației ocupate, ponderea ocupațiilor informale a fost de 16,6%, cu o diminuare de 3,4 p.p. Din numărul total de persoane cu un loc de muncă informal, 105,5 mii persoane (82,4 %) au lucrat în sectorul informal, numărul acestora fiind în

scădere cu 19,9 % față de trimestrul I 2024, în sectorul formal își desfășoară activitatea 21,5 mii persoane (16,7 % din total), în scădere cu 16,8 % față de perioada similară a anului 2024.

Forța de muncă subutilizată³ a totalizat 80,4 mii persoane în trimestrul I 2025, marcând o diminuare de 13,8% în comparație cu trimestrul I 2024 (93,3 mii pers.). Cea mai mare pondere în forța de muncă subutilizată, de 43,8%, le revine șomerilor, cu 1,2 p.p. mai mult comparativ cu perioada respectivă a anului 2024. Forța de muncă potențială⁴ a constituit 39,8% din total (+12,8 p.p.) și au însumat 32 mii persoane, iar persoanele subocupate – 16,4 % din total (-13,9 p.p.) sau 13,2 mii persoane. **Rata de subutilizare a forței de muncă** (în raport cu forța de muncă extinsă) a constituit 9,6%, fiind cu 0,5 p.p. mai mică, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2024 (10,1%).

Figura 5.11. Ocupații informale după tipul unității de producție și ponderea persoanelor cu un loc de muncă informal în totalul populației ocupate (trimestrul I 2021-2025)

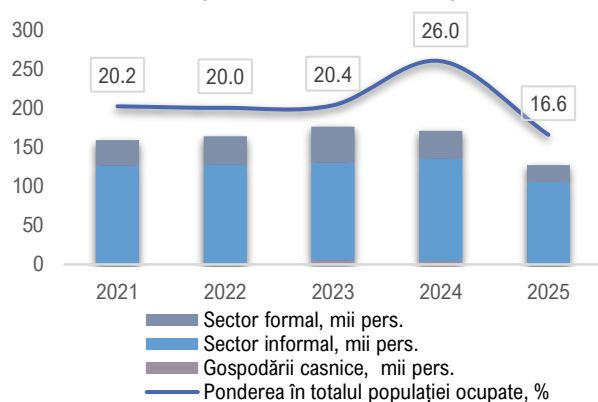
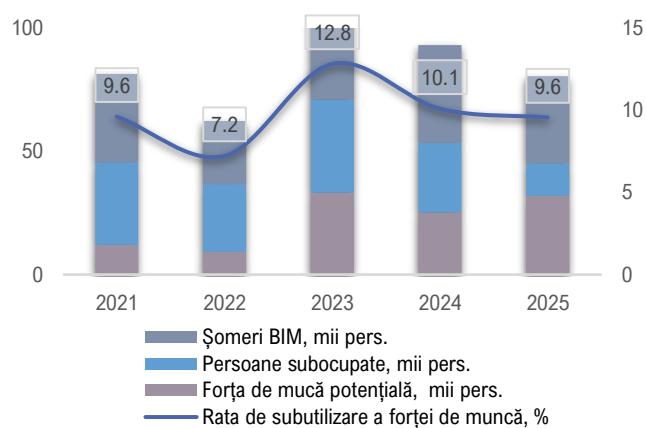

Figura 5.12. Forța de muncă subutilizată după componente și rata de subutilizare (trimestrul I 2021-2025)

Sursă: Biroul Național de Statistică, calculele MDDE

5.2. Remunerarea muncii

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut⁵ al unui salariat din economia națională în trimestrul I 2025 a constituit 14567,5 lei și s-a majorat cu 10,6% în termeni nominali față de anul trimestrul I 2024. În termeni reali câștigul salarial s-a majorat cu 1,7%, determinat de rata majorată a inflației (8,8%) și majorarea cuantumului salariului minim pe economie cu 10%. Exprimat în valută străină acesta a constituit circa 750 Euro sau 789 dolari SUA.

Sectorul bugetar – 12810,5 lei, în creștere cu 13,2% în termeni nominali și cu 4,1% în termeni reali, față de trimestrul I 2024.

Sectorul real – 15178 lei, s-a majorat cu 9,8% în termeni nominali și cu 1% în termeni reali.

³ Forța de muncă subutilizată cuprinde, conform definiției, persoanele subocupate, șomerii și forța de muncă potențială

⁴ Forța de muncă potențială reprezintă suma a două categorii de persoane: „persoane inactice care caută un loc de muncă, dar nu sunt disponibile să înceapă lucrul” și „persoane inactice care nu caută un loc de muncă, dar sunt disponibile să înceapă lucrul”

⁵ Câștigul salarial mediu lunar nominal brut: unitățile din sectorul real cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare.

Figura 5.13. Evoluția câștigului salarial mediu lunar pe economie (trimestrul I 2021-2025)

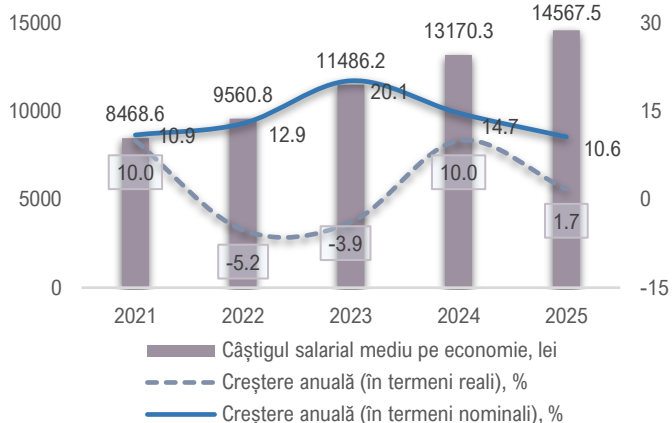
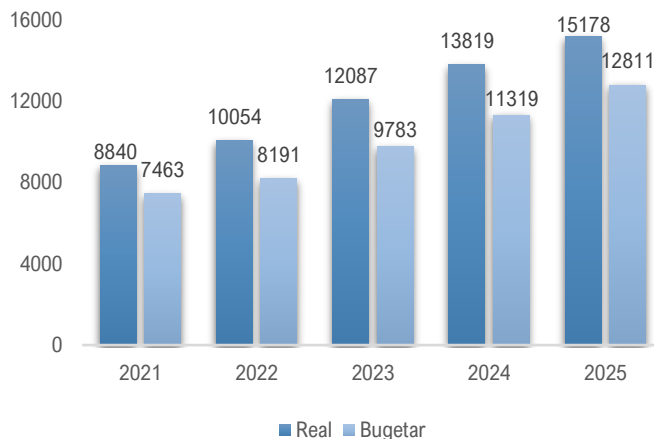

Figura 5.14. Evoluția câștigului salarial mediu lunar pe sectoare (trimestrul I 2021-2025), lei

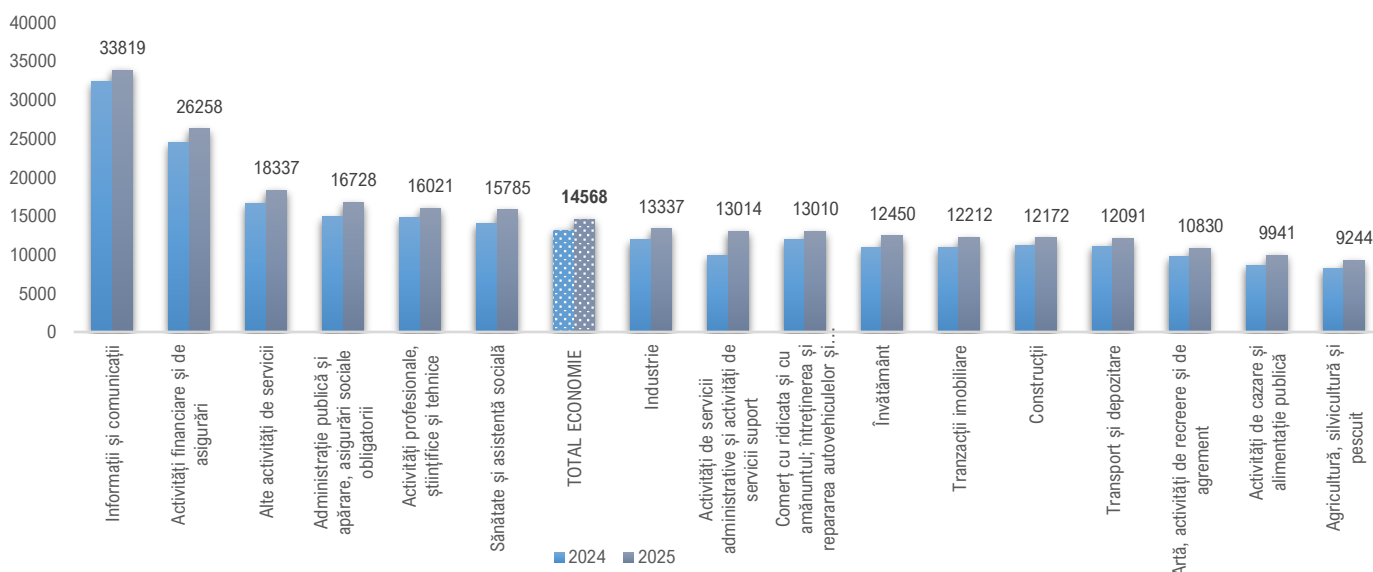
Sursă: Biroul Național de Statistică

În trimestrul I 2025 în majoritatea activităților economice s-au înregistrat majorări ale câștigului salarial mediu lunar (în termeni reali) comparativ cu trimestrul I 2024. Cea mai mare creștere a salariilor a fost înregistrată în activități de servicii administrative și activități de servicii suport (+20,3%). Totodată, s-au înregistrat diminuări ale salariului mediu lunar în activități profesionale, științifice și tehnice (-0,3%), construcții (-0,3%), activități financiare și de asigurări (-1,5%), informații și comunicații (-3,9%).

Salarii mai mari decât media pe economie au fost achitate în activități precum: informații și comunicații (de circa 2,3 ori decât media pe economie), activități financiare și de asigurări (de 1,8 ori), alte activități de servicii (+25,9%), administrație publică și apărare, asigurări sociale obligatorii (+14,8%), activități profesionale, științifice și tehnice (+10%), sănătate și asistență socială (+8,4%).

Câștigurile salariale sub pragul mediei naționale: agricultură, silvicultură și pescuit (63,5% față de media pe economie), activități de cazare și alimentație publică (68,2%), artă, activități de recreere și agrement (74,3%), transport și depozitare (83%), construcții (83,6%), tranzacții imobiliare (83,8%), învățământ (85,5%), comerț cu ridicata și amănuntul (89,3%), activități de servicii administrative și de suport (89,3%), industrie (91,9%).

Figura 5.15. Câștigul salarial mediu lunar pe activități economice în trimestrul I 2024-2025, lei

Sursă: Biroul Național de Statistică